

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKA, LDS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XXXVII. Nr. 36

Redakcija: GLENMORE 5-7281

PENKTADIENIS (FRIDAY)

GEGUŽĖS (MAY) 16 D. 1952 M.

Administracija: GLENMORE 5-7068

10 CENTŲ

SAJŪDIS DEL ĮVYKIŲ KOJE STOVYKLOJE

Tokio. — Korejoje naujo sąjūdžio sukėlė gen. Dodd pagrobimo ir po to sekusio laisvinimo byla. Išlaikę 78 valandas, komunistai belaisviai Dodd paleido, kai jo vietoj nauju stovyklos komendantu paskirtas gen. Ch. Colson pažadėjo jiems nuolaidų.

Tačiau Colsono nuolaidos sauvaišėjantiems ir smurtą vartojantiems komunistams belaisviams nesulaukė karinės vadovybės pritarimo. Taip pat kilo dėl to nepasitenkinimo ir kongrese, kur susidaromas įspūdis, jog belaisviai Kojėje stovykloje daro, ką jie nori. Gen. Clark paprašytas informacijų apie padėtį.

Gen. Clark pareiškė, jog į Colsono padarytus komunistams belaisviams pažadus nebus kreipiamas joks dėmesys, nes jie išgauti prievartos sąlygomis, o Dodd ir Colsonas iššaukti į Clarko štabą duoti paaiškinimų.

Karinei vyriausybei leidus, gen. Dodd žurnalistams pareiškė, jog komunistai grąsinę jį nužudyti ir masiškai veržtis iš stovyklos, jei 8 armijos daliniai bandytų jį jėga vaduoti. Tokie sukilimai stovykloje jau buvo vasario ir kovo mėnesį.

Colsonui komunistai buvo pastatę eilę reikalavimų, kurie ne visi žinomi. Tačiau žinoma, jog Colsonas pažadėjo komunistams, jog ateity su belaisviais busi žmoniškai elgiamasi ir nebūsią prievarta klausinėjama, kas nori ir kas nenori grįžti pas komunistus. Dėl to gen. Clark pareiškė, jog tie pažadai yra padaryti prievartos sąlygomis ir neturi vertės, o belaisviams ir šiaip taikomas žmonišką elgesys bei tarptautinės šiuo klausimu taisyklės.

Nauju stovyklos komendantu paskirtas brigados generolas H. L. Boatner, kovose prityręs karininkas ir daug metų jau tarnaujęs Tolinuosiuose Rytuose.

JAV vyriausybės sluoksniuose į Koję įvykius žiūrima kaip komunistų sąmoningai bei planingai išprovokuotą dalyką, kad galėtų nutęsti paliaubų derybas ir panaudoti propagandai prieš amerikiečių reikalavimą leisti belaisviams laisvai apsispręsti, ar jie nori grįžti pas komunistus, ar ne.

Pirmoji sąlyga - laisvi rinkimai

Washingtonas. — Vakarų sąjungininkai gegužės 13 d. pranešė Sovietams, kad jie sutinka tartis dėl Vokietijos su jungimo ir dėl taikos sutarties su Vokietija. Tačiau taikos sutarties derybos bus galimos tik tada, kai Vokietija turės bend-

rą vyriausybę, su kuria galima bus tartis. Ji gali būti sudaryta tik visuotinių rinkimų būdu. Taikos sutarties projektas turi būti paruoštas nepartinės komisijos, kuri galėtų laisvai veikti visoj Vokietijoje, bet ne keturių partijų komisijos, kaip nori Sovietai.

Jeigu Sovietai ir toliau atmesų tokią komisiją, JTO sudaryta, tai sąjungininkai yra

pasiryžę svarstyti kitokį planą, bet kuriame tas organas neturėtų veto teisės.

Vakariečiai atmetė Sovietų reikalavimą, kad sujungtoji Vokietija nebūtų įjungta į Vakarų saugumo sistemą. Laisva valstybė ir JTO narys — argumentuoja sąjungininkai — pati turi teisę apsispręsti.

Vakariečių raštą ruošiant, dalyvavo ir Bonnos vyriausybės atstovai. Jų pažiūros visai sutapo su vakariečių. Socialistai patenkinti, kad einama į derybas.

ADENAUERUI PAVYKO KOALICIJĄ IŠLAIKYTI

Bonna. — Vakarų sąjungininkų ir vokiečių pareigūnai pareiškė, jog kanclerius K. Adenaueriui pavyko dabartinę vyriausybę sudaranti partijų koaliciją išlaikyti ir numatyti sutarties su Vakarų valstybėmis pasirašymui sudaryti sąlygas.

Paskutinėmis dienomis kancleris dėl sutarties nuostatų tarėsi su vyriausybėje dalyvaujančiomis Krikščionių Demokratais, Laivųjų Demokratų ir Vokiečių Partijos atstovais. Nors smulkmenos iš tų pasitarimų nepranešamos, tačiau pažymima, jog susitarti pavyko, ir sutartis gegužės 23 ar 24 d. bus pasirašyta. Po šios sutarties pasirašymo Adenaueris vyks į Paryžių, kur bus pasirašyta Europos jungtinės armijos sudarymo sutartis, kuria Vokietija įsipareigoja į tą armiją įstoti su 400,000 vyrų pajėga.

Vietoj gen. Dodd, kurį komunistai belaisviai buvo pagrobę įkaitu, nauju Kojėje saloj esančios komunistų belaisvių stovyklos viršininku paskirtas brig. gener. H. L. Boatner.

Tunise vėl neramu

Tunisas. — Prancūzų kariuomenai su durtuvais ant šautuvų užėmė sargybas prie Tuniso bejaus vasaros rūmų, nes bejus atsakė pasirašyti aktą, kuriuo krašte skelbiama apgulos padėtis. Atrodo, jog Tunise prasideda nauja krizė. Bejui, kuris yra jau 70 metų, neleidžiama susisiekti su kai kuriais jo vaikais, kurie, manoma, savo tėvą skatina priešintis Prancūzijai.

Taip pat buvęs ministeris pirmininkas Chenik ir kiti trys buvę jo kabineto ministrai laikomi namų arešte. Jie tik praėjusią savaitę buvo paleisti po arešto kovo mėnesį.

Šių žygių imtis prancūzus paskatino eilė smurto veiksmų. Viešųjų darbų įstaigoje buvo susprogdinta bomba, kuri sužeidė tris asmenis. Taip pat centriniame pašte sprogsi bomba užmušė penkis asmenis. Įvykiuose prieš tai arabų su policija susirėmimuose buvo užmušta vienas moteris ir keli arabai sužeisti.

Neramumai Tunise prasidėjo sausio mėnesį, kai nacionalistų partija iškėlė griežtus savivaldos reikalavimus. Ryšium su tuo žuvo apie 100 asmenų ir apie 1300 buvo areštuoti. Po to buvo kurį laiką apimta, bet nuo gegužės 12 d. vėl prasidėjo streikai, demonstracijos ir atentatai.

ADENAUERIS NEPALAUŽIAMAS, BET IR SAJUNGININKAI BE NUOLAIDŲ

Bonna. — "Neįgrasiniama nei teroras iš rytų nesulaikys mus nuo ėjimo drauge su Vakarais vienybės, taikos ir laisvės keliu", atsiliepė vyriausybės biuletenis į Berlyno komunistų grasinimus. Adenaueris toliau derasi su trimis komisarais dėl sutarties, kuri turinti būti šį ketvirtadienį paruošta.

Adenaueris negali galutinai susitarti su vakariečiais dėl pinigų — bendras karo reikalams biudžetas Vokietijoje bus 10,2 milijardų DM. Vokiečiai nori, kad pirmisiais ginklavimosi metais iš tos sumos jiems patiektų ginkluoties tektų 9 milijardai, o vakariečiai sutinka, kad Vokietijai ginkluoties būtų skirta tik 3 milijardai, o kiti eiti išlaikyti 18 divizijų vakariečių kariuomenės, kuri stovės Vokietijoje.

— Nežiūrint visų pastangų, Olandijos vyriausybei nepavyko sugrąžinti į Olandiją 10 olandų seserų vienuolių, kurios yra Čekoslovakijoje ir priklauso Dieviškosios Širdies Karmeličių Kongregacijai. Iki praėjusių metų vienuolės gyveno Krupka mieste, iš kur buvo komunistinės valdžios ištremtos.

Prieš vykdamas perimti gen. Eisenhowerio pareigas Europoje, gen. Ridgway parvyko į JAV. Jis vyksta į Washingtoną, kur tarsis dėl naujai jo perimančių pareigų.

DERYBOS TEBESTOVI VIETOJE

Tokio. — Korejoj paliaubų derybos vis tebestovi vietoj. Komunistų atstovai paskutiniame posėdyje tik stengėsi išnaudoti savo propagandai Kojėje stovyklos įvykius. Jų generolas Nam II iškėlė, kad gen. Colson tariamai pripažinęs, jog prieš belaisvius buvo vartojamas smurtas, ir liejamas jų kraujas. Taip pat komunistų delegacija pareikalavo, kad paliaubų reikalai būtų kasdien posėdžiaujama, nors vakariečių paliaubų sąlygas ir toliau atmeta. Jei Jungt. Tautų delegacija atsisakytų kasdien posė-

Kovos fronte

Jungt. Tautų oro pajėgos tebeėšia prieš užnugario puolimus ir naikina jo sandėlius, kariuomenės stovyklas bei susisiekimo kelius. Smaikinta eilė prieš lėktuvų ir komunistams svarbi geležinkelio linija, einanti iš Siaurės į pietus, 37 vietose nutraukta.

JAV nuostoliai Korejoj

Paskutiniui pranešimu, JAV nuostoliai Korejoj praėjusią savaitę pakilo 241 vyru ir bendras žuvusių, sužeistų ir dingusių skaičius pasiekė 108,413 vyrų.

IRANE VĖL ĮVEDAMA PLAKIMO BAUSMĖ

Teheranas. — Irano vyriausybė nutarė vėl įvesti plakimo bausmę tiems, kurie bus rasti kalti veiksmais užpuolę kitus asmenis. Jie bus nuplakti jų nusikaltimo vietoje. Pirmasis gaus 50 kirvių plėšikas Mohammed Azari, apipletęs Fawzia aikštėje kitą asmenį. Rytąjį dieną plakimas bus pakartotas ir po to nusikaltėlis bus įkintas trim mėnesiam į kalėjimą.

BRITAI JAU SILKĖM SU SOVIETAIS PREKIAUJA

Londonas. — Sovietų prekybinė delegacija užpirkto Britanijoje 150,000 statinių silkų. Tai didžiausias silkų kiekis, kurias britai yra pardavę Sovietams nuo pat revoliucijos dienos. Prieš pirmąjį karą rusai pirkdavo iš Britanijos kasmet po 900,000 statinių.

BERLYNO KOMUNISTAI GRASINA

Berlynas. — Ryšium su numatomu sutarties tarp Vakarų Vokietijos ir sąjungininkų pasirašymu Sovietai suorganizavo "paskutinėmis dienomis Berlyno ir visos Vokietijos komunistų sujudimą. Spaudoje ir mitinguose grasina sustiprinti šaltąjį karą, jei bus pasirašyta sutartis. Sovietai imsiąsi represijų prieš Vakarų Berlyną. Rytų Vokietija jausis turinti pilną teisę būti Kominformo nariu.

Min. pirmininko pavaduotojas Ulbrichtas, Maskvos garisia kalbis, susisaukė žurnalistus ir jiems dviejų valandų kalboje pareiškė, kad jo vyriausybė "su visu moksliniu tikslumu" kovosianti prieš kiekvieną žingsnį, kuriuo Vakarų Vokietija mėginis pristatyti vakariečiams 400,000 armiją. Kai tik sutartis bus pasirašyta, Berlynas tuoj pajus to pasekmes. Žurnalistų klausiamas kokias — nepaaiškino, tik burbtelėjo: klauskit kontrolinės komisijos.

Prieš kelias dienas kiti komunistų kalbėtojai skelbė, kad Rytų Vokietija dabar sudarysianti krašto apsaugos ministeriją; kad iki rudens ji suorganizuosianti savo armijos 350,000.

NIEMOELLERIS IR BOLŠEVIKAI

Bonna. — Geg. 13 d. Bonnoje protestantų vyskupas Niemoelleris, neseniai grįžęs iš Rusijos vašių, Bonnoje turėjo pranešimą. Palankiai kalbėjo apie bolševikus, siūlė neutralumą tarp Rytų ir Vakarų. Publikoje kilo protesto, kiti pakilo iš paskaitos išeiti, o kažkas susprogdino smardinančią bombą. — Niemoelleris pagarsėjo prieš dvejus metus savo pareiškimu: geriau sujungta Vokietija Sovietų vadžioje, negu Vokietija katalikiškos Romos priklausoma.

LEIDŽIAMA NAFTOS DARBININKAMS PAKELTI ATLYGINIMUS

Washingtonas. — Federalinė Atlyginimų įstaiga nusprendė, jog naftos darbininkams atlyginimai gali būti pakelti ligi 15 centų valandai. Tai laikoma aukščiausia riba, nors ypatingais atvejais gali būti daromos išimties. Tą nutarimą dar turi patvirtinti Stabilizacijos Įstaiga, tačiau neabejojama, kad jos patvirtinimas bus gautas. Streikuojantieji 90,000 naftos darbininkų reikalavo prieš streiką, kad atlyginimai būtų pakelti 18 centų valandai.

Didžiosios firmos buvo nuomonės, jog tegalėtų būti pakelta tik ligi 10 centų. Tačiau kai kurios kitos firmos jau yra pasiūliusios 15 centų ar net didesnį pakėlimą. Ar šiuo Atlyginimų įstaigos sprendimu pavyks streiką baigti, kol kas nėra paaiškėję.

ACHESONAS ĮSPEJA SOVIETUS

Washingtonas. — Gegužės 1 d. valstybės sekretorius Achesonas pareiškė, kad JAV, Britanija ir Prancūzija esančios pasiryžusios pasipriešinti bet kokiai naujai Sovietų blokadei Berlyne.

Suane, 35 mylios į pietryčius nuo Siaurės Korejos sostinės Pjonyangas, vienas F-89 Shooting Star numeta napalm bombas. Šiai komunistų bazei sunaikinti JAV penktasis oro laivynas numetė 12,000 galionų degančių napalm.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

• Į JAV atvyksta Australijos min. pirm. G. Menzies. Po savaitės laiko, kurios metu kalbėsis aktualiais politiniais reikalais su JAV vyriausybės atstovais, Menzies vyks į Londoną.

• Senato komitetas 7 balsais prieš 6 atmetė pasiūlymą dar \$400,000,000 numazinti užsieniui pagalbą. Senato užsienų reikalų komitetas prez. Trumano pasiūlytą užsienio paramai sumą yra sumažinęs ligi \$6,900,000,000. Ši suma senato plenumiui ir bus pasiūlyta.

• Sovietai vėl staigiai ir be jokio paaiškinimo liovėsi klūdę sąjungininkų karo policijai naudotis Berlyno-Helmstedto autostrada. Prieš savaitę jie buvo vakariečiams šį kelią uždarę.

• Sovietinėje Berlyno zonoje vėl nubauti du asmenys kalėjimu ligi gyvos galvos ir kiti du nuo 10 ligi 15 metų. Jie tariamai vykdė sabotazus ir terorą.

• Egipto vyriausybė deda pastangų gauti JAV pirkti savo kariuomenei ginklų ir savo policijos valdininkus apmokyti Amerikoje. Anksčiau ginklais Egiptą aprūpindavo Anglija, tačiau iškilus tarp Egipto ir Anglijos konfliktui, ji nutraukė Egiptui ginklų tiekimą.

• Vengrijos komunistinė vyriausybė leido jo 80 m. motinai kėlimą aplankyti kardinolą Mindszentį. Ji susidariusi įspūdį, kad kardinolo sveikata yra kiek pagerėjusi.

• Gen. Eisenhoweris iš Paryžiaus išvyksta gegužės 28 d. Jis vyks tiesiai į Washingtoną, kur padarys pranešimą prezidentui ir vyriausiajam štabui.

• Pietų Afrikoj sustiprinta komunistų veiklos priežiūra. Komunistų agitatoriai deda pastangas savo propagandai išnaudoti rasinius ginčus.

CIO pirm. Ph. Murray, kuris yra kartu vadovas ir JAV pilno pramonės darbininkų, Philadelphiajį atidarė seštąja dvimetine USW (pilno darbininkų unijos) konferencija. Savo kalboj jis smarkiai apkaltino pilno pramonės, kad jie visa gincia sutelė ir užtesė, nepriimdami vyriausybės pasiūlymų darbininkų atlyginimams ir kainų pakėlimo klausimais.

Pilno darbininkai grasina streiku

Washingtonas. — Pilno darbininkų CIO konferencija priėmė rezoliuciją, kad bus vėl pradėtas streikas, jei pilno įmonės artimu laiku nesileis į susitarimą. Buvo iškelta, jog darbininkai negali neribotą laiką be sutarties dirbti. Darbo sekretorius Tobin konferencijos dalyviams pareiškė, kad jisai pilnai remia darbininkų reikalavimus. Kaip vienintelį kelią susitarimui pasiekti nurodė vyriausybės padaryti tuo reikalu pasiūlymus. Pagal tuos pasiūlymus turėtų būti pakelta darbininkams atlyginimas 17½ cento į valandą ir dar pridėta 8½ cento kitų priedų. Su tuo tačiau nesutiko pilno įmonės, kurios tvirtino, kad tuo atveju turi būti pakelta \$12 tonai pilno kaina. Dėl to nesutariant vyriausybė pilno pramonę perėmė savo žinion. Šį jos žygį dabar svarsto aukščiausias teismas.

— Kun. Z. Smilgevičius gegužės 1 d. kalbėjo per Vatikano radiją apie bolševikinę žemės reformą Lietuvoje, atskleidždamas tikruosius sovietinės žemės ūkio kolektyvizacijos tikslus.

MALIKO LIEZUVIS TEBEMALA

ISPŪDŽIAI IS JUNGŲ. TAUTŲ NUSIGINKLAVIMO KOMISIJOS POSĖDŽIO

Saugumo Tarybos salėje ties pusrutulio pavidalo stalu susėdę Nusiginklavimo Komisijos nariai džiūvina gerkles senomis temomis. Nors didžiausias visų planų opozicionierius — Sovietų atstovas Malik ir tvirtina, kad užtenka kalbų, o reikia eiti prie konkrečių nusiginklavimo darbų, kuriems gairės jau nustatytos 1946 m., tačiau jau metu, kai kiti siūlo konkrečius planus, jis tik kalbomis tesiverčia.

Štai, jau ilgesnis laikas, kai abudu Nusiginklavimo Komisijos komitetai svarsto JAV patiekiamą darbo planą, kuris siūlo penkis darbo fazes, einant prie atominių ginklų uždraudimo ir nusiginklavimo. Pagrindiniai dalykai čia laikoma pirma žinių susirinkimas apie turimus ginklus bei jų rūšis ir jų patikrinimas praktiškai, o tik po to jų redukavimas nustatytais kiekiais. Malikas gi visą laiką laikosi savo: pirma uždrausti ir sunaikinti atominius ginklus bei vienu trečdaliu nusiginkluoti, o tik paskui kitkas.

Besiginčijant delegatams prie to pusiau apvaliojo stalo, Prancūzija išėjo su nauju kompromisiniu pasiūlymu: ji pasiūlė tris šio darbo periodus: surinkti bendras karinio potencialo žinias, kurios, nors ir bendro pobūdžio, duotų bendrą karinių pajėgų vaizdą, antra — surinkti žinias apie pajėgų organizavimą, kas rodytų jų pasiskirstymą, ir trečia — surinkti papildomas informacijas, kurios duotų bendrą pajėgumo vaizdą.

Sitas siūlymas, kurį komiteto posėdyje išdėstė Prancūzijos atstovas Jules Moch, kaip ir kiekvienas naujas vakariečių siūlymas, pereitą penktadienį Maliko įprastu vaizdumu užpildė, išsivystė į pasikalbėjimus, kurie toli pralenkia kasdieniškus, jau visiems atsibodusius pasnėkėjus ir sukėlė savaimę suprantamo gyvumo.

Išsibaigus darbotvarkėje numatytiems kalbėjimams, kalbėtojai atsirado spontaniškai, o paskui dėl to galėjosi net ir pats pirmininkas, kad, jo paties žodžiais, buvęs per daug liberalus.

Susimė prancūzai ir sovietai gana aštriai, ir gerai, kad juodu skyrė tarpe sėdintieji Graikijos ir Turkijos atstovai, o tai Malikas, bevarytas sa-

vo popierius ir mosikuodamas rankomis, tikrai būtų užkabinęs ramiai, bet galantiškai kalbantį Mochą.

Malikas, apgailestaves nemokąs prancūziškai, o tik naudojasis Mocho rusišku vertimu, visą prancūzų siūlymą vadina tik vaidinimu, o Prancūziją kaltina pataikavimu JAV.

— O, ar girdėjai, kolega Moch, kad Eisenhoweris, kalbėdamas vakar Kopenhagoje, pasakė: "NATO kariuomenė neturi sau lygios konkurentės ir yra pasirengusi atremti bet kokią užpuolimą." Jūs, Moch, kalbate apie divizijas, bet jūs jų neturite, jas perleisdote amerikiečiams."

Ir toliau Malikas jam aiškino, kad visos NATO valstybės ir Prancūzija atsisakė savo karinės nepriklausomybės, atiduodamos ją Jungtinėms Amerikos Valstybėms.

— Jeigu jums patinka amerikiečių generolas, jūs jį laikykite Paryžiaje. Mums tai visiškai nesvarbu. Mums nesvarbu, kiek jų ten bus. Jei jūs mėgstate, galite laikyti dvidešimt, šimtą — mums vistiek. Mes pasidarysime savo išvadas ir žinome, kad NATO yra agresyvinis blokas prieš mus."

Tuo tarpu Mochas, taipgi pasisakęs, kad jis nemokąs rusų kalbos, bet naudojasis prancūzišku vertimu, atsako Malikui. — Nė vienas mūsų nenori, kad NATO būtų mūsų tikslas, bet mes norime parodyti, kad mes visi galime tai turėti, ir kad baigėsi karinių promėnų laikai. O dabar, kai visi turime parengtas jėgas, tai pats laikas pasikalbėti ir draugiškai padiskutuoti, dabar pats laikas kompromisams ir kalboms. Iš tono aš jus pažinau, ir man gaila, kad jūs vėl sugrįžote prie savo senųjų klaidų. Jūs gyvenate Park Avenue, mūsų tarpe, bet jūs einate pro mūs užmerkto akimis ir nenorite su mumis susitarti, kartodami savo jau nuo seniai sakomus dalykus.

Jūs sakote, kad mes valdiname. Deja, nei mes, nei JAV nesame kokie pirkliai. Aš nenoriu tų pavyzdžių ieškoti Sovietų Sąjungos istorijoje, nes mes, turėdami reikšti vienas kitam pagarbą, nesakome visko, ką žinome vienas apie kitą. Turiu jums pareikšti, kad Prancūzija nėra joks satelitas ir savo nepriklausomybę yra pasiryžusi ginti. Man visiškai nesvarbu, ar mano siūlymas JAV bus priimtas, ar ne, bet jums turi būti aišku, jog tos diskusijos tikrai neįsėdės disonanso tarp mūsų ir JAV."

Malikas vėl nerimsta. Kelia ranką. "Išsklausiau patetis Mocho kalbos. Supratau, kad klaidingai mums priskiria karinių promėnų terminą." Esą, tai Hitlerio terminas. Ir Sovietų tauta parodžiusi, jog agresoriai promėnų turi ieškoti kitur, bet ne Sovietų žemėje. Dabar ta terminologija, esą, naudojasi Mocho draugai, ir jiems reikia pasakyti, kad jie pasirinkę kitą vietą.

— Mes nieko nesiruošime pulti. Mūsų Aleksander Dnievskij yra pasakęs, kad "kas ginklu kovoja, nuo jo ir žūsta." O čia gi reikalus toks, kad Prancūzija ir JAV jau seniai sukombinavo agresyvinį bloką ir jo centras dabar yra Paryžiaje. Jūs savarankiškai atsisakėte savo karinio suverenumo, tai ko čia dabar išiešioti."

Po to vėl kalba pirmas ir vėliau antras. Mochas vėl grįžta prie savo siūlyto plano, kartodamas, jog visi turi daryti kompromisus, nes čia tokia vieta, kur niekas negali kitam priimti savo valios. Malik tuo tarpu, stovėdamas tarp vakariečių — JAV 5 ir Prancūzų pasiūlytų 3 stadijų, visą laiką tebesiūlo tik vienintelę — ir

Iškilnių Kaafaran rūmose proga JAV atstovas Egipte J. Caffery klausosi Egipto min. pirm. N. Hilaly Pasos kalbos. Iškilnės įvyko, paminint karaliaus Faruko sosto užėmimo sukaktį.

NAUJAUSIAS SOVIETŲ IŠRADIMAS—ŽMONIŲ UŽDANGA

Ligi šiol susirinkę duomenys vis aiškiau rodo, jog Stalinas yra užsiėmęs savo imperiją apsupti vadinama žmonių uždanga. Ši uždanga numatyta nuo Lietuvos bei Latvijos nuriesti ligi Rumunijos, taigi apie 1000 mylių ilgio ir plėčia apie 1 milijonus europiečių. Jos sudarymas reiškiasi tuo, kad vietos gyventojai deportuojami, o jų vieton atgabenami kiti. Tuo būdu norima sudaryti visu sovietinės imperijos pakraščiu gyventojų juostą, kurie su Vakarais neturės jokio kontakto ir nuo to kontakto atskirs visus kitus jų vergijon patekusius gyventojus.

Šiuo tikslu čia gabenami Kazakistano totoriai, Astrachanės kazokai, uzbekai, kalmukai, kirgizai, Vidurinės Azijos kazakai ir nuo ledinutųjų jų pakraščiu Karelijos kucukai. Kadangi jų dauguma ne tik nemoka jokių Vakarų kalbų, bet net

ir rusiškai, tai nei jie su vakariečiais, nei vakariečiai su jais negalės į joki kontaktą sueiti.

Sie Azijos ir kitų tolimų sričių gyventojai čia gabenami, pusiau kaip kaliniai, pusiau kaip kolonistai. Jų čia atvyksta vis nauji transportai, bet jie nepaleidžiami bent sovietinės tvarkos prasme laisvai gyventi. Visą laiką jie paliekami karinių sargybų priežiūroje ir jų gyvenvietės yra pusiau kolonizacijos, pusiau koncentracijos stovyklos. Šios sargybos, atrodo, skirtos tam, kad atgabentieji nesueitų bent į šokių tokių sąlytis su dar likusiais vietos gyventojais ir neužkrėstų Sovietų taip bijomą vakarietiškumą. Kad jiems padarytų vietos, Sovietai jau išgabeno apie 7 milijonus vietos gyventojų ir vis dar vykdo naujas deportacijas. Tikslus skaičius į pakraščius jau perkeltų tų Azijos gyventojų nėra žinomas. Tačiau jis yra jau gana žymus, o jį vis didina nuolatiniai nauji transportai.

NAUJIENOS IS SUFFOLK DOWNS

Visų nustebimui, atidarymo dieną nesurinko tiek žmonių, kaip buvo tikėtasi. Priežastis — kad vyksta Eastern, Mass. autobusų streikas. Autobusai, kurie ateina iš Lyn, Salem, Lawrence, Lowell ir kitų North Shore ir Merrimac Valley centrų nepasirodė šią dieną.

Taigi, kaip matome, susisiekimas yra vienas iš reikalingiausių priemonių palaikyti lenktynių ir kitų sporto šakų veiklą.

Eastern Racing sąjunga turėjo rinkimus savo akcinių ir direktorių sąjungos susirinkime.

Akcinių susirinkime, Burt F. Moody ir Maxwell M. Rabb buvo perinkti direktoriais penkių metų laikotarpiui... Earl F. Gibson buvo perinktas išdėdinti sekretore ir Lawrence P. Harrington buvo išrinktas revizorium.

Direktorių sąjungos susirinkime, Judge John C. Pappas perinktas sąjungos prezidentu; Joseph B. Harrington buvo perinktas direktorių sąjungos pirmininku; Agnes E. Legg — išdėdinti padėjėja, pagaliau Bill Corum ir Walter L. Harrison — viceprezidentais.

George Hettinger, žinomas kaip "Little Iceman", ir kuris yra pradėjęs savo karjerą Suffolk Down arenoje, grįžo į East Boston areną pirmą kartą, 4-24-52, po 3 metų.

Arklių lenktynių mėgėjai, kurie yra įpratę sekti lenktynes per televiziją, bus apvilti, nes šį sezoną Suffolk Downs arklių lenktynės nebus rodomos per televiziją. Bet sutartys yra daromos su WNAC televizijos stotimi, kad laiks nuo laiko būtų perduodami lenktynių žinovų pranešimai.

Spaudos puslapiuose

AR NEPERSISTENGTA?

DIRVA Nr. 15, ir 16 paskelbė Dr. Anyso str. "Diplomatijos šefas ir Vlikas". Jame su-traukiamos tos pačios tezės ir kartojama ta pati argumentacija, kuri buvo vartota tautininkų spaudoje, kada buvo įsilep-snojusios tuo klausimu diskusijos. Šiandien nėra prasmės nei dėl tų tezių nei dėl argumentacijos kartotis. Viena pusė pasakė savo, kita savo. Viena antros neįtikino, tad tegul kiekviena savo nusistatymo ir laikosi. Bet M. Anyso str. patraukia dėmesį savo argumentacijos formulavimu ir savo antrinėmis mintimis, kurios neturėtų būti priimtinos ir vienai ir antrai pusei ir nuo kurių reiktų susilaikyti letuviškai galvojančiam žmogui.

1. Štai atsiliepdamas į prof. J. Kaminsko ir Vliko teisių komisijos teigimą, kad diplomatijos šefo institucija nėra konstitucinis dalykas, kad ji norėta sukurti nekonstitucine tvarka. — M. Anysas tai institucijai pateisinti imasi palyginimo:

"Konstitucijoje taip pat nerasime nuostatų apie sovietų įguly išleidimą į Lietuvą ir vėliau įvykusią visos Lietuvos okupaciją. Šitas trūkumas nesutrukdė svetimai valstybei Lietuvą okupuoti."

Palyginimo faktas teisingas: Lietuvos konstitucija nesutrukdė bolševikams į ją Lietuvą okupuoti. Nesutrukdė net su jais sudaryta sutartis. Bet faktas nėra dėsniš, taisyklė, norma, prieš kurią reikia nusileikti ir juo pasekti. Minimo fakto — Sovietų okupacijos nepripažįstame ir prieš ją kovojame. Negalime priimti, kad toks faktas būtų siūlomas dėsniu p. Lozoraičio veiksmams kelyje į diplomatijos šefus. Neprimtina, kad Lietuvos ministerio veiksmų teisėtumas būtų suliginamas su svetimos valstybės, o juo labiau Sovietų veiksmų teisėtumu Lietuvos atžvilgiu. Tai atrodo įžeidimas ne tik tam, kuris lyginamas, bet ir visai lietuviui. Tiesa, M. Anysas tai palyginimą ne pats išrado. Jį pasiskolino iš p. Loz. pareiškimo spaudai. Tačiau nuo to palyginimas nė kiek nėra priimtinesnis.

2. Pripažindamas, kad diplomatijos šefo institucija nėra konstitucinė, M. Anysas nori sumažinti konstitucijos reikšmę tokiu samprotavimu:

"Grįžtant prie konstitucijos nereikia ją pastatyti kaip visų dalykų pradžią, kaip valstybinę "alfa ir omega"... Visi viduriniai perversmai neina pagal konstitucijos nuostatus, bet dažniausiai prieš juos... Susidarius naujai faktinei padėčiai atitinkamai pakeičiama ir konstitucija. Tai yra ne tik valstybinės, bet ir tarptautinės viešosios teisės pripažinti teisiniai dėsniai, kurie galioja ne tik svetimų valstybių, bet ir Lietuvos valstybiniame gyvenime."

Is autorius samprotavimo būtų logiška pritaikantį išvada jo keliamam diplomatijos

šefo klausimui: į diplomatijos šefo instituciją galima žiūrėti kaip į atsiradusią vidaus perversmo keliu. Vadinasi, perversmas prieš gruodžio 17 dienos perversmo sukurtą padėtį ir jos konstituciją... Bet mums čia ne tai rūpi. Mus stebina tokiu samprotavimu konstitucijos apskritai nupiginimas, jos nuvertinimas: jei perversmas sudaro naują padėtį, pakeičia konstituciją — ir viskas gerai. Gal taip lengvai su konstitucijomis galima apsidirbti Pietų Amerikos nuolatiniuose perversmuose, bet Europoje į konstituciją rimčiau žiūrima. Pozityvistų sukurtą teisę pripažįsta, kad perversmo, jei jis laimi, padariniai ilgainiui įsisteja. Bet faktas yra, kad ir perversmininkai paprastai nori išsieti veikiančios konstitucijos ribose ar į ją sugrįžti tuojau po perversmo, rodo, kad jie supranta konstitucijos reikšmę. Nacizmas pasirinko pirmąjį kelią: pasistengė ateiti į valdžią konstituciniu keliu ir tik paskui vykdyti revoliucinę programą. Gruodžio 17 dienos perversmas ėjo antruoju keliu: pasistengė padarinius legalizuoti veikiančios konstitucijos tvarka. Tik patys įsisteigę, tautininkų žmonės jau siekė pakeisti konstituciją. Jei jie būtų tai darę veikiančios konstitucijos tvarka, niekas neturėtų pagrindo priekaišti, kad respublikos prezidentas sulaužėms priesaiką, sulaužydamas konstituciją, kad tas laikotarpis neįsistatytas ir t.t. Tie priekaištai plaukia iš to, kad tada pažiūrėta per daug laisvai į konstituciją. Taip pat lengvai kaip dabar sugestijuoja M. Anysas.

Toks konstitucijos nuvertinimas pakerta valstybingumo dvasią, ir dėl to jis nepriimtinas. 3. Nauja konstitucija turėtų būti kuriama įstatymo keliu. Asmuo į tą instituciją turi būti skiriamas įstatymu numatyta tvarka. Diplomatinės šefo institucijos atžvilgiu — jeigu jau pasiuntiniai skiriami pagal veikusių tada konstituciją prezidento aktais, tai pasiuntiniam viršininkas reikalingas ne žemesnio organo skyrimo. Aiškindamas, kodėl taip negalėjo būti padaryta, M. Anysas nurodo buvus teisninkas ir virsta istoriku. Faktus jis šiaip nuršviečia:

"Lietuva kaip ir kitos Pabaltijo valstybės... buvo patekusios į nepaprastą pavojaus padėtį... Šią pavojaus padėtį nepakeitė nei tas faktas, kad Smetonos vyriausybė stengėsi šią pavojaus faktą užtušuoti... Politiniam pasauliui buvo aišku, kad prie pirmos progos Sovietų Sąjunga Lietuvą galutinai okupuos."

Teisinga, kad ta pati padėtis buvo ir Lietuvoje ir kitose Pabaltijo valstybėse. Tik latviai rado reikalinga netuštinti ir padaryti realų ir formalų vyriausybės nutarimą, kuriuo davė pilnus įgaliojimus min. Zari-

niui. Lietuvos vyriausybė jokio nutarimo nepadarė. Tas vienas min. Urbšys padėtį gelbėjo savo telegrama.

Kodėl nebuvo Lietuvos vyriausybės nutarimo, autorius šitaip faktus nušviečia:

"Mums visiems dabar žinoma, kad tuomet ministerių tarybos posėdžiuose dalyvavo vienas aukštas kariuomenės pareigūnas, kuris kiekvieną žygį pranešė ten, kur jo buvo pageidaujama. Vienas pasikalbėjimas su ministru pirmininku arba prezidentu būtų taip pat suklupęs sumanytą nutarimą."

Vadinasi, ministerių taryboje vienas ministeris buvęs šnipas. Taryba tai žinojo, jeigu nedrįso slapty dalykų svarstyti. Ir tai žinodama, nesiėmė jokių žygių... Dar daugiau, sumanytu nutarimu nebuvo galima kalbėtis nei su min. pirmininku nei su prezidentu...

Ar tokis teigimas apie šnipą ir čia pat neaiškos prasmės teigimai apie min. pirm. ir prezidentą nesukelia pyktų alizijų? Ar ne per daug jau laisvai ir nekontroliuojamai vartojamas žodis, kuris veda į susiniekinimą. Tai jau paniekimas ne Smetonai, ne Smetonos vyriausybei, bet apskritai Lietuvos vyriausybei. Jau vienas toks pasinešimas susiniekimo keliu nėra priimtinas.

4. Kai autorius vartoja posakius: "Mums visiems dabar žinoma", "Visi" viduriniai perversmai neina pagal konstitucijos nuostatus", "Daugel valstybių jis pripažįstamas diplomatijos šefu", "Visi naujieji paskyrimai" — matyt, kaip jis dalį nori suvisuotinti. Toks suvisuotinimas ir yra faktų frizavimas, iškreipimas, tušavimas. Taip faktai pritempiami prie iš anksto turimos idėjos. Tas faktų tempimas idėjų būit ir priveda, gal būt nesamoningai, prie aukščiau minėtų nepriimtinių minčių ir teigimų. Reikia apgailestauti, kad tai daro vienas iš teisininkų, iš kurių esame pratę laukti galvoje ir žodyje tikslumo ir taiklumo.

MAŽEJA DARBAS IR UŽDARBAI

• Tekstilės pramonėje yra 150,000 bedarbių. Priežastys yra dvi: viena, daugumas tekstilės fabrikų išsiatūrė kelias į pietus tikrai su mašinomis; darbininkai lieka vietoje be darbo (pvz., Lawrence, Mass.); antra, yra sumažėjusi užsienyje rinka tekstilės gaminiams, nes jau atsistato kitos valstybės ir pačios prisigamina reikalingų audinių, kurie ligi šiol buvo perkami iš Amerikos

• Didžiosios bendrovės skundžiasi, kad šiemet, mokesčius sumokėjus, joms liko labai mažai uždario. Taip buvo tik prieš 1946 metus. Nuo tų metų pelnas vis kilo, o šiemet staiga nukrito. Pavyzdžiai nurodomi tokie: General Motors gryo pelno užkalė 10 procentų, US Steel — taip pat 10 procentų, Union Carbide — 20%, US Rubber — 30%, Chrysler — 41% arba \$18,8 mil. Nejaugi to nepakanka?

8 LENKTYNES KASDIEN
ir plus "Turf" lenktynės per radiją ir televiziją.
Post Time 1:45
Double Closes 1:25
Vieta tribūnoje 1 dol. su takais. Yra tiesioginis autobusų susisiekimas su visu tolimiesniu vietoviu.
8 minutės nuo Bostono su MTA

SUFFOLK DOWNS

SPAUDOS NAUJIENA

JAU IŠEJO IS SPAUDOS

LIETUVIŲ ARCHYVAS

Bolševizmo metai

KNYGA vaizdžiai praskleidžia mūsų tautos kančias.

Perspaudė Tėvai Pranciškoniai, 436 psl. Kaina tik 3 dol. Užsakymus siųsti: DARBININKAS, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

"Kas buvo nieks, tas bus viskuo"

PONAS BIMBA IŠSIGASTA BOLŠEVIKŲ. — KAS DAUGIAU IŠNAUDOJO DARBININKĄ, KAIP PONAS BIMBA. — ĮKISO Į KALBĄ, KAM LANKĖSI AMERIKOS KONSULATE. — ATENE IS BIMBOS ŽEMĖ.

Sulaukė ir ponas Bimba

Bolševikų okupacija 1940 m. lietuvių tautai buvo gana netikėta, nors komunistinis elementas viešai ir kalbėjo, jog netrukus Lietuva busianti išvaduota iš kapitalizmo ir buržuazijos. Tas pats mintis tuo metu skleidė kamajūšiams ir ponas Bimba, stambaus ūkio ir malūno savininkas, vienas iš didžiausių Kamajų valsčiaus "išnaudotojų". Kai 1940. VI. 15 vakare per Kamajų miestelį rėtosi bolševikų tankai, ponas Bimba džiaugėsi naujais laikais. Jis dar tą pačią dieną paršė savo broliui Antanui laišką, kuris, jei gerai prisimenu, tuojau pat ir "Laisvėje" išspausdino. Ponas Bimba išgyrė bolševikus, jų kareivius ir padėkojo už išvadavimą...

Po kelių dienų vėl rašė laišką savo broliui Antanui, bet dabar jau keikė sovietinius ubagus, kurie visa perka ir patys savo nieko neturi. Antai, bolševikų kareiviai išpirkė Kamajų miestelyje visus lenktinius peilius. Paprastai kareivis pradžioje pirkdavo vieną peilį. Paskui jau klausdavo kito, trečio ir t. t. Labai mustebdavo, kad galima visi pirkti. Pradžioje bolševikų kareivis laikydavo tai gryną propagandą, bet kai nusipirkdavo, įsitikindavo, kad galima. Po to į krautuvę įvirsdavo visas būrys. Visi klausdavo tik peilių. Lygiai taip buvo ir su visais kitais daiktais. Žinoma, pirmiausia ieškojo pirkti laikrodžių, paprastų žadintuvų, Vėliau pirkosi batus, medžiagas, kumpius, drabužius...

Kamajų dvare, tikriau Bimbos ūkyje, visi stovėjusieji kareiviai užsikrėtė "buržuaziais" daiktais. Bimba tai gerai matė ir jų kalbas suprato (rusškai gerai jis mokėjo). Jis žinojo, kad vieną kareivį, prisipirkusį keliolika peilių ir siun-

JONAS DIRŽYS

tusį savo giminėms, tuojau parsišaukė politruks, Vargšą labai sumušė, o paskui nuvedė į Kamajų šilą, vidurnaktį, ir be jokio triukšmo po egle pakasė. Paskui ir kiti panašiais būdais buvo "gydomi nuo buržuazinės ligos".

Poną Bimbą nubuožino

Buvo 1940 m. liepos sekmadienis. Kažkoks iš Rokiškio atvažiuojęs "lioidies" sūnus kalbėjo miestelio rinkoje ir rėkė, kad reikia įsijungti į Sovietų Sąjungą. Buvo priimta ir rezoliucija tuo reikalu, nes "liaudies seimas" turėjo rinktis ir "nutarti parvežti saulę." Minia nebuvo gausi, išskyrus tik vietos "lioidies sūnus". Minioje klausėsi ir ponas Bimba. Tik vienu kartu tas rokiškietis "sūnus" pakėlė balsą, pareikalavo išdalinti visokių "lioidies" siurbelių dvarus ir buožių ūkius. Jis minėjo tada Masiulius, Putrimą, Indriūną ir pabaigė... ponu Bimba, pirštu durdamas į jo pusę.

— Ir šitokie "lioidies" suvedžiojo, kaip Kamajų dvaro ponas Bimba, prisilpęs iš darbininkų pinigų Amerikoje, turi būti nubuožinti ir už darbininkų skriaudimą nubauti. Kas iš jūsų nežino, kad tas buvęs juodnugaris dabar minta iš darbininko prakaito. Ar kas daugiau išnaudoja darbininką Kamajų apylinkėse, kaip ponas Bimba? — griaudė tas "lioidies sūnus".

Ponas Bimba pasitraukė į šilą, o kažkas iš minios metė šakaliu ir nuo grindinio sugriebė arklio mešlų. "Lioidies sūnus" iš pačių Kamajų miestelio, sukišę pirštus tarp lūpų, sušvilpė ir nutuliojo tartum šunį.

Po šio garsaus mitingo bu-

vau pas J. Bimbą užėjęs. Valgėme drauge pietus, Bimbos širdis virė pykčiu, jis išsijuosęs keikė naują valdžią. Tada zadėjo rašyti broliui Antanui ir prašyti padėti jam išvažiuoti vėl atgal į Ameriką.

Tą pačią ar sekancią savaitę ponas Bimba išvažiavo į Kauną. Lankėsi JAV konsulate. Ten sužinojo, kad yra pra-

leidęs jau daugelį metų visus registracijos terminus ir nebegali pasinaudoti įvairiomis lengvatomis. Grįžęs namo pasigriebė Kamajų miliciją: ko jis laukęs po Amerikos konsulatą?...

Poną Bimbą nubuožino

"Liaudies seimui" priėmus naują žemės dalinimo patvarkymą, Kamajų dvaro žemės norinčių atsirado gana daug. Paprastai tai buvo visi Kamajų miestelio "lioidies sūnus", kurie iki tol nebuvo dirbę žemės, išskyrus tik daržus miestelyje. Kei reikėdavo užpildyti jiems, kolgi turi žemės ūkio inventorių, tai vienas jų sužymėjo du kibirus vandeniui nešti, na-

šius, geležinį grėblį ir kastuvą. Kiti ir tokio žemės ūkio inventoriaus neturėjo. Tačiau jau 1940 m. rugpjūčio mėn. jie iškilmingai šeštadieniais vaikščiodavo po Kamajų dvaro laukus ir buvo pasiskirstę po kelius ha žemės. Šiokiomis dienomis bandydavo ir ganyti po pono Bimbos žemę, jo visai nesiklauso. Vėliau žemės dalinimo komisija šiuos pirmuosius kandidatus "nuskriaudė": nedavė žemės. Jos gavo turintieji šiek tiek daugiau ūkinio inventoriaus negu kibirus ir neščius. Žinoma, pasipylė skundai, šneiztai. Komisija buvo pakeista, tačiau Bimbai nuo to nepasidarė geriau — jo ūkis buvo išdalintas. (b. d.)

SKAMBIOS LATVIŲ DAINOS SO. BOSTONE

Motinos Dienos išvakarėse šv. Petro parapijos choras, vadovaujamas komp. J. Kačinsko, Municipal Building salėje surengė Amerikos Latvių Tautinės Bendruomenės choro koncertą. Tai yra sveikintinas ir gražus dvejų chorų bendradarbiavimas. Kalbos apie lietuvių ir latvių tautų giminybę, apie jų seseriškumą ir broliškumą, bus tušti žodžiai, kol mes neįsimoksim keistis savo kultūrinėmis vertybėmis, kol neišsijausime į bendruosius gimininių tautų siekimus, kol tu visokioms iškilmingoms progoms kartojamų minčių nesuvisuotinsime.

Bostono lietuvių ir latvių chorai pradėjo žengti tuo realiuoju keliu. Prieš kurį laiką šv. Petro parapijos choras visėję pas šio miesto latvius, o dabar latvių dainos sukambejo So. Bostone, kur gyvena ir savo kultūrinis parengimas ruošia lietuviai. Latvių Tautinės Bendruomenės choro koncertas mums buvo reta ir įdomi muzikinė šventė. To koncerto metu mes įsiklausėm į savo šiaurės kaimynų dvasios ritmą ir melodiją, mes susipažinome su latvių chorinėm dainom, su jų chorinio dainavimo kultūra.

Latvių dvasia, jų dainos ritmas ir melodija, be abejonės, yra giminingi mūsų muzikiniai pasisakymai. Tik mes, kaip "piečiai", gal esame kiek įvairnesni ir spalvingesni. Tačiau latviai, neisgyvenę to žiaurios carinės Rusijos persekiojimo, kaip išgyveno lietuviai, gerokai anksčiau pradėjo kultuvisuoti savo chorinę dainą, todėl ir jų chorinės muzikos literatūra jau gerokai gausi ir turininga. Latvių chorinis dainavimas, jų didžiulės dainų šventės, kuriose dalyvaudavo kelios dešimtys tūkstančių dainininkų, buvo žinomos ir gražiai vertinamos visose kaimyninėse valstybėse. Visos tai sako, kad latvių chorai yra pasiekę aukšto ir kultūringo dainavimo lygio, gilaus ir išgyvento įsijautimo į savo tautos dainą.

Ką per dešimtmečius ir amžius tauta sukuria, tai sunku prarasti ir sunkiausiomis gyvenimo valandomis. Tai parodė ir čia aptariamas latvių choro koncertas So. Bostone.

Pirmiausia reikia pažymėti, kad tai buvo ne profesionalų, bet dainos mėgėjų choro koncertas. Ir jo sudėtis vargo dienų sunkumais pateisinama: 27 moterys ir tik 12 vyrų. Tai, žinoma, negali neatšlepti ir choro dainuojamų dainų skambesį. Nors ir galingi šio choro vyrų balsai, ypačiai bosų ir baritonų, vis dėl to gražūs sopranai ir altai skambėjo daug skaidriau, galingiau. Tačiau choro balsai išlyginti, jo intonacija pakankamai švari, choras yra pajėgus atlikti vokalinį ir muzikinių atžvilgiu sunkias ir sudėtingas dainas. Buvo aiškios ir skaidrios sopranų viršūnės, sodrūs altai, keletą sykių susitelę jo išsiskleidusių dienų.

profondo. Choras pajėgia pasiekti galingo fortissimo ir nusileisti į tylų pianissimo. Trumpai tariant, Amerikoje Latvių Tautinės Bendruomenės choras nėra praradęs latvių chorinio dainavimo kultūros, dainuoja su ekspresija, nestokuoja niuansų ir spalvinguo.

Latvių koncerto repertuaras buvo turtingas, įvairus ir gausus. Padainuota apie 20 dainų, jų tarpe ir mišiskė "Namo broleliai", palydėta audringais plojimais. Dauguma dainų, nors ir latvių liaudies dainų motyvais sukurtos, savo forma buvo sudėtingos, kai kurios tikrai puikūs muzikiniai kūriniai. Atskirai atžymėtinos J. Vitolio "Beverino dainius", A. Jurjano "I viršu", Em. Melngailio "Senovė", V. Ozolinio "Prielandoje", A. Kalnino "Dainuodamas gimiau, dainuodamas augau", J. Zalicio "Kėliai į gimtinę". Visos čia suminėtoms dainoms buvo atliktos su įsijautimu, su savo tautinės dainos nuosirdžia meile.

Amerikos Latvių Tautinės Bendruomenės choro dirigent-

tas — muz. Janis Austrums. Tai pajėgus ir gilios muzikinės kultūros choro vadovas. Latvių kompozitorius kūrė, matyt, jis yra išstudijavęs, kiekvieno jų stilių pažįsta, dirigavimo meno sunkumus yra įveikęs. Jo mostai aiškūs, kupini gyvybės ir ekspresijos. Choras jo rankai klušnus, kiekviena jo muzikinė fazė savaimingai išgyventa ir išbaigta. Spėdami nelingvas jo darbo sąlygas, turime tirti, kad Janis Austrums tikrai yra talentingas latvių dirigentas, latvių chorinių dainų interpretatorius. Koncerto klausytojai daugiausia buvo lietuviai, bet matėsi, ir vienas kitas bostono latvis. Klausytojų, žinoma, galėjo būti nors dvigubai daugiau, tačiau buvusių latvių dainomis gėrėjosi labai nuosirdžiai. Amerikos Lietuvių Tarybos vardu latvių chorą pasveikino inž. J. Gimbutas, o Lietuvių Latvių Vienybės vardu dr. Mickevičius.

St. S.

BALTIMORE, MD.

Lietuvos Universiteto paminėjimas

Lietuvos teisininkų tremtinių draugijos Baltimorės skyriaus iniciatyva buvo surengtas Lietuvos Universiteto 30 metų kūrimo sukakties minėjimas gegužės 10 d. 8 val. vakaro šv. Alfonso parapijos salėje. Į minėjimą atvyko prof. Vaclo. Biržiška, prof. Stanka, prof. Krievickas ir ministeris Pov. Zadeikis. Visi svečiai padarė atitinkamus pranešimus. Lietuvos Universiteto auklėtinių vardu kalbėjo Alg. Leonas, o minėjimui vadovavo O. Armanavičienė. Dalyvavo daug Lietuvos Uto burv. studentų ir šiaip naujųjų ir senųjų baltimoriečių.

Sekmadienį, gegužės 11 d., šv. Alfonso parapijoje baigėsi aštuonių dienų misijos, kurias vedė kun. J. Vaisnys, S.J., atvykęs iš Chicago. Misionierius kasdien laikė misijų klausytojams misias, pasakė po 2 pamokslus ir laikė gegužinę pamaldas. Misijas baigdamas, suteikė jų dalyviams apaštališkąjį palaiminimą ir visiems padovanojo po paveikslėlį su darbu santrauka, kuriuos atliekant būtų pasiekta amžinoji laimė. Misijomis pasinaudojo gana daug parapijiečių, ypač vakarais, paskutinėmis savaitėmis dienomis ir sekmadienį. Kun. tėvui J. Vaisniui už šį išsidirbę atliktą didelį pastoračijos darbą parapijiečiai nuosirdžiai dėkojo.

Dievo Motinos garbei

Šv. Alfonso bažnyčia Motinos Dienos proga ypatingai pagerbė Dievo Motiną Mariją, surengdama Jos garbei nepaprastai iškilmingą procesiją, sujungtą su 4 valandos po pietų sekmadieninėmis pamaldomis. Procesijoje organizuotai dalyvavo šv. Alfonso parapijos vi-

šos bažnytinės organizacijos, parapijinė mokykla, vaikų darželis. Žmonių buvo pilna bažnyčia. Pamaldas laikė pats klebonas prel. L. Mendelis.

Motinos Dienos proga prelatas labai užjautė vargstančias lietuves motinas tremtyje, Europoje. Jų sunkiai daliai bent akimirksniui palengvinti paskyrė bažnyčios pajamas, gautas Motinos Dieną per antrąją rinkliavą, 230 dol. Šią sumą prelatas dar papildė iki 300 dol. ir skubos keliu išsiuntė tėvui Alf. Bernatoniui į Vokietiją, kuris, geriau žinodamas vietos sąlygas, padalins labiausiai reikalingoms motinoms.

Rengiamasi šventai kelionei

Šv. Alfonso parapijos klebonas prelatas L. Mendelis rengia parapijiečių šventąją kelionę į pranciskišką vienovyną Washington. Kelionė įvyks ateinančią šeštadienį, gegužės 24 d. Visi, kurie vyks, prašomi susirinkti prie šv. Alfonso bažnyčios šeštadienį apie 8 val. ryte. Išvykstama 8:30. Kas rengiasi važiuoti autobusu, prašoma iš anksto įsigyti bilietus parapijos raštinėje. Bilieto kaina 3 dol. asmeniui.

Kelionės tikslas — bendrai pasimelsti ir atitūkus nuo kasdieninio darbo, pasidžiaugti vienovyno pavasarinio grožio ir savybėje pabandauti. Numatoma, kad keliauninkams mišios vienovynoje būsimios 10 v., rožančių ir stacijs — 1 val. po pietų ir baigiamosios pamaldos su palaiminimu 4 val. po pietų. Į Baltimorę grįžtama apie 6 val. vakaro. Parapijiečiai, kurie šioje kelionėje norėtų dalyvauti, prašomi nieko nelaukiant susijūti su savo klebonu, prel. L. Mendeliu.

BAŽNYČIA IR PASAULIS

• Šv. Sosto pirmuoju atstovu Japonijai paskirtas arkivyskupas Maximilian de Fuerstenberg, belgas. Japoniją prie Vatikano atstovaus laikinai Augustinas Kanayama, charge d'affaires titulu, kol bus paskirtas pasiuntinys. Japonijos atstovybė prie šv. Sosto jau buvo 1942-1945 m.

• Rose Venerini, italė vienuolė, mirusi 1728 m., paskelbta palaimintąja gegužės 4 d. Ji rūpinosi jaunųjų mergaičių auklėjimu. Amerikoje pirmosios jos sekėjos (Venerini Sisters) įsikūrė Lawrence, Mass., 1909 m. Dabar jų yra 60. Dirba Bostono, Albany, Providence, Worcester ir Springfield vyskupijose.

• Pragos arkivysk. J. Beran ir vysk. J. Hlouch, laikomi kalėjime, Čekijos komunistinės vyriausybės nutarimu bus teisiami kaip "valstybės išdavikai." Idomu yra tai, kad sudaroma bendra byla su įkiritaisiais į Stalino nemalonę buvusiais stambiais čekų komunistų šulais — Rudolfu Slanskiu ir Vladimiru Clementiu. Jie pirmieji pradėjo kabintis prie katalikų vyskupų, o dabar patys įkliuvo į bėdą. Nekask duobės kitam!

• Pasionistų vienovynų kongregacija siemė mini 100 metų sukaktį. Jos pirmiausia įsikūrė Anglijoje (Sisters of the Cross and Passion). Dabar jų yra 553 vienovynai ir centrai Anglijoje, Airijoje, Argentinoje, Čilėje ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Lietuvaitės pasionistės sudaro Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų Kongregaciją, įsikūrusią Pensilvanijoje 1925 m. ir centrą dabar turinčią Brockton, Mass.

• Mažoji Amerika prie Reimo — taip vadinama amerikiečių katalikų parapija, suda-

ryta Bonnoje, Vokietijoje. Jai vadovauja Mons. Howard Smith, sekretorius arkivysk. A. J. Muench, šv. Tėvo atstovo Vokietijoje, amerikiečio. Pamaldos laikomos vienoje vokiečių bažnyčioje.

• Aukščiausias Teismas JAV išaiškino, kad "konstitucija nereikalauja iš vyriausybės būti priešiška tikėjimui", dėl to viešos mokyklos ne tik turi teisės kviesti mokytis religijos, bet privalo duoti jiems laiko religijos pamokoms.

• Marijos Apsireiškimas Fatimoje bus atvaizduotas filmoje, kurią ėmėsi gaminti Warner Brothers Co. (Burbank, Cal.) Kino artistai Suzanne Whitney, Sherry Jackson ir Sammy Ogg vaidins Luciją, Jacintą ir Prancišką — piemenukus, kuriems Marija pasirodė 1917 m.

• Maršalas Tito, bolševikinis Jugoslavijos diktatorius, mokytų konferencijoje pareikalavo griežtai kovoti su "religijos prietarais" ir vaikų "nenuodėti tikėjimo tiesomis." Priežastį jis nurodė labai paprastai: "religija aš laikau prietarais ir nuodais." Argumentas yra labai įdomus: jei Tito, pvz., apaktų ir nematytų saulės, negi galėtų jis kitus įtikinti, kad saulės visai nėra? Tikėjimo tiesomis jis jau seniai apako, dar būdamas Maskvoje, kurios ateitinės linijos jis nuosekliai laikosi. Jo teisinimasis toje pat konferencijoje, kad jis tikėjimo nepersekiuoja, yra grubus melas.

• Atsivertė Philipų masonų ložės galvas (didysis mistras) V. Carmona. Jis prie kunigo ir liudininkų atsakė savo puolimus, nukreiptus prieš K. Bažnyčią

KAS KĄ SAKE

Ar esi tikras, kad pats neklysti?

Iš Muencheno, Vokietijoje, pajudėjo vienas traukinys Stuttgart kryptimi. Greitai prisistatė konduktorius tikrinti bilietus. Jis labai nustebė, kad visi keleiviai važiuo ne ta kryptimi. Jis patarė jiems sekancioje stotyje išlipti ir palaukti kito traukinio. Tada vienas paklausė: "Ar esi tikras, kad pats neklysti?" Pasirodė, kad pats konduktorius buvo įsėdęs ne į tą traukinį.

Vedę vyrai kalbasi

— Aš turi nuostabią žmoną, — tarė vienas savo draugui, — ji kiekvieną rytą atneša man pusryčius į lovą.

— Aš turi nuostabesnę, — atsakė draugas, — kiekvieną rytą aš jai nunešu pusryčius į lovą.

Moteris prie vairo

— Parodykite man savo leidimą vairuoti automobilį, — klausia policininkas vienos moters, kuri pervaziavo gatvę raudonas šviesas.

— Aš neturiu. Man buvo paaiškinta, kad aš tokio niekada negausiu.

Kaip seniai smitnokė

Pasiekę povestuvinės kelionės tikslą, jaunųjų pora išlipo iš traukinio.

— Turiu vieną prašymą, brangusis, — tarė jaunoji žmona, — elkimės čia taip, jog žmonės manytų, kad mes jau seniai susituokė.

— Gerai, mieloji, — atsakė jis, — tad neš tu abu lagaminus.

Kaip visuomet

Vienoje krautuvėje: — Norėčiau 36 žvakės mano žmonos gimimo dienai.

— Kiek? — paklausė nustebejęs pardavėjas.

— 36 — kaip kas metai!

Smuklėje

Vakare į smuklę susirinko du teismo valdininkai ir abu buvo nepatenkinti viena byla, kurią prieš pietus sprendė.

— Turėjome spręsti pagal paragrafą 123a, — galvojo vienas.

— Drauge, jūs labai klystate, — jūs gerai neįvertinate davinį.

Tada draugas pasaukė padavėją.

— Pasakyk man, ar jūs turite baudžiamųjų įstatymų knygą?

— Padavėjas susirūpinęs nurstūbėjo pas šeimininką. Po valandėlės jis sugrįžo ir tarė:

— Knygos gal nereikės, ponas tuoj atsiima savo vyną.

Neskaitėm laikraščius

Kartą audros užklūpti du keleiviai turėjo prisiglausti kaimo smuklėje. Šeimininkė atnešė kavos ir tarė:

— Prakiuro debesys, kaip tikram tvane.

— Kaip kas?

— Kaip tavas. Žinote Nojų su arka, Ararato kalną ir karvelius...

— Nežinau, — atsakė vienas keleivis, — jau trys dienos, kaip mes neskaitėm jokio laikraščio.

SARGAS

(Atkelta iš 3 psl.)

gaiioti. Jėnės priekaištai man pasidarė daugiau nepakęčiamais ir nutariau išsivaduoti. Maniau pagalvau suradęs tikrą sprendimą... Deja... tuoj ir vėl pamaniau, kad mano buvo klysta, bet kelio atgal man niekuomet nebuvo... Vieną vakarą ilgai kalbėjau su žmona, ir tai buvo mūsų paskutinis vakaras drauge. Ji verkė ir prašė sugrįžti, jeigu pamatysiu klydęs ir ieškomos ramybės nerasiu. Bet, argi aš galėjau pas ją grįžti po kelių metų, dar daugiau viskuo nusivylęs ir prašęs atleidimo? Ne, to aš negalėjau padaryti. Nors aš kentėjau daug daugiau, bet tas skausmas buvo man vienas tik žinomas.

Ir kai ankstyvą rytąėjau pro duris, mano kojos buvo sunkios, tartum švininės... Niekas manęs neišleido, nes aš pats tą amžiną kelionę pasirinkau. Visas santaupas palikau jai ir dukrelei. Išėjus pro duris, pamaciau prie mūsų namo žydinčias chrizentemas. Jos, man rodės, taip liūdnei žiūrėjo į mane, lyg jausdamos, kad daugiau jau mes nesusitiksim. Buvo ruduo tada, ne tik gamtoje, bet ir širdyje. Biro lapai. Eju sunkiais žingsniais, palaidojęs ne tik savo laimę, bet ir savas dienas.

Ilgai dar po to važinėju. Viena mieste negalėjau ilgai gyventi. Liūdesys buvo toks nežmoniškas, kokio dar niekuomet nebuvau pažinęs. Ir pagaliau po kiek metų atvažiuau į šį miestą. Iš karto dirbau įvairiuose fabrikuose, kol gavau darbą čia, šioje mokykloje. Tai berods buvo prieš dvi dešimtis

VAIKISKASIS "VARDAN DIEVO"

(Kairėje dail. P. Augiaus pieštas maldaknygės titulinis lapas).

Vardan Dievo žegnone krikščionis pradeda savo maldą. O ji, maldą, yra jo betarpiško santykiavimo su Dievu išraiška. Sunku būtų įsivaizduoti kitą kūrį, šalia maldos, žmogaus santykiavimo su Kūrėju formą, kuri tokiu paprastu betarpiškumu prilygtų maldai. Netgi mintis, jokių žodžių neįstaria, jei tik turi savyje susižavėjimą dieviškąja kūryba, nuolankumą Kūrėjui, skundą ir prašymą Jam, yra ta pati maldą.

Platus ir sudėtingas yra suaugusio žmogaus dvasinis pasaulis, tokie patys yra jo rūpesčiai ir vargai, laimėjimai ir džiaugsmas. Jie atspindi maldą, kai žmogus ryžiasi pasidalinti savo pergyvenimais su Dievu.

Vaikų dvasinis pasaulis yra kitoks. Jis yra jo siaurės gyvenamosios aplinkos atspindys. Todėl ir vaiko maldą yra tada geriausia, nuosirdžiausia, kai ji iškyla iš jo dvasinio gyvenimo ribų. Vaiko maldą yra dažnai konkretus (daiktiskas) prašymas ir kartu padėka Dievui už gautąsias malones. Juo paprastesnė tokios maldos forma, juo nuosirdesnis vaiko kreipimasis į Dievą. Koj vaikas dar nemoka skaityti, jis mokosi maldų iš tėvų, dažniausiai motinos, lūpų. Mokosi žegnones, Tėve mūsų, vėliau kitų maldų, bet labai dažnai tėvai jam padeda pat pradžioje melsis savomis, kartais tik vienu sakiniu pasakomomis, maldomis, k. t. "Dievuli Jėzau, saugok mano tėvelį, mamytę ir mane! Amen."

Vėliau, vaikui pramokus skaityti, jau melsis iš savos maldų knygelės vaikui taip smagu! Jis tuo pačiu jaučias bent kiek prilygęs suaugusiems. Maldaknygė vaikui dovanojama dažniausiai kuria ypatinga proga: pirmosios Šv. Komunijos, vardinio, gimimo dienos ir pan.

Ligi šiol stigome maldų knygelės pradantiems skaityti vaikams, 6-šių metų vaikams dar neįkandavo kun. P. K. Kirvelaičio "Jaunuolių maldų", tiek dėl turinio, tiek ypač dėl normalių, bet vaikams per smulkių, raidžių.

Neperseimant pasirodė nauja, tik mažiems vaikams skiriama, maldų knygelė "Vardan Dievo." Jau matome ją laikraščiuose skelbiamą. Bet ar turime ją įsigyti savo mažiesiems maldininkams? Ja parengė žinomas jau nebe vienos knygos

autorius kun. prof. Stasys Yla. Kalbant apie šią vaikų maldaknygę, tenka pažymėti, kad ji yra dviejų žmonių, poeto-pedagogo ir dailininko - iliustratoriaus, sudėtinis kūrinys.

Visa knygelė, jau paėmus ją į rankas, kelia pasigėrėjimo jausmą. Gražūs ir patvarūs viršeliai, geros rūšies popierius... bet užvis maloniausias turinys. Jį sudaro eiliuotos maldelės ir paveikslėliai kiekvienoje dešiniajame puslapyje. Maldelės - eilėraštukai veda skaitytoją per jo gyvenimo dieną, savaitę, mėnesius, metines šventes, skramentus, sukakčių progas (Tėvėlių šventę, Kunigėlio šventę; trūksta maldelės Motinos dienai), pagaliau atveda į vaiko šventadienį su Šv. Mišių pagrindinėmis maldomis ir Tėve mūsų su Šv. Marijos pasveikinimu pabaigai.

Kokios nuotaikingos vaiko maldos, gali liudyti pora pavyzdėlių:

Rytas:

Atsikėliau iš lovelės,
Dievuli, man padėk
Be kaltės praleist dienelę —
Zingsnelius visus lydek.
Ir mamytę, mano tėtį,
Sesutes ir broliukus
Teikis, Dieve, vis lydėti,
Teikis laimint jų takus.

Liepos mėnesiui:

Aušros Vartų,
Motinėle,
Meldžiam rankeles
Iškėlę —
Mūsų Vilniuje budėk!
Saugok Lietuvą
Tėvyne
Ir jos senąją
Sostinę —
Jai aukotis mums padėk!

Po pamokos:

Geras Dieve,
Ačiū Tau,
Kad rašau ir
Paskaitau.

Sunku pasirinkti, kuris čia maldos pavyzdėlis pats būdingiausias, gražiausias. Jokia kita maldą šv. Mišių pradžia taip nebus vaikiška, kaip ši, kiek "Pulkim ant kelių" primenanti, maldą:

Puolam po kojų,

Jėzau meilingas,
Kaltės atleisk,
Būk gailestingas.
Viltį sudėjom
J auką Tavo,
Visus mus glauski
Prie širdies savo.

Stambus, kvadratinis raidžių šriftas, raudonos spalvos antraštės, daro tekstą labai patrauklų ir lengvai skaitomą.

Teikste teko pastebėti porą spaudos klaidų: Vardan Dievo (iškritusi r raidė 5 psl.) ir Užatėja (t ir a sukeistos 50 psl.).

Didelis darbas atliktas ir dailininko Pauliaus Augiaus. Jo paveikslėliai, be vieno kito mažiau vykusio, yra tiek patrauklūs ir skoningi, kad vieną kitą jų norėtum turėti ir padingint, tinkantį vaikų kambario sienai. Paveikslėliuose pakankamai jaučiamas tiek vaiko žvilgsnis į pasaulį, tiek ir tautinis stilius. Visos iliustracijos atliktos dviem spalvomis, kaitaliojant jas kas kelintas puslapis.

Sunku įsivaizduoti lietuvių šeimą, turinčią 6-9 metų amžiaus vaikų, be šios brangios turinio ir forma, bet pigios savo kaina dovanelės. Juk dovanojama vaikui įvairiomis progomis daug ir brangių dovanų, tik ar pagalvojama, kad brangiausia, jo sielai ir protui ver-

Harrison, N. J., lietuvių parapijos sodaliečių grupė Motinos Dienos proga, dainavo per WEVD radijo stotį seštadienį, gegužės 16 d., 4.45 v. p.p. Sėdi (iš kairės į dešinę) A. Stučkė, A. Kazowienė, A. Serofinienė, H. Jankauskienė ir M. Birknerienė. Stovi — A. Smirgskienė, A. White, S. Betza, H. Mačiubskienė, sesuo Ancilla, E. Mitchell, M. Nekrašienė ir M. Velerac.

tingiausia, dovana yra gera dos. Tekstas kun. Stasio Ylos. knyga, kada maži vaikai ren-giamasi šv. Komunijai. Jos proga gaus. — Išleido Nek. Pr. Sese-Vardan Dievo maldaknygė bus ryš, Putnam, Conn. Spaudė TT viena reikšmingiausių lietuvių Pranciškonai, Brooklyn, New tėvų dovanų savo mažiesiems. York, Kaina \$1.25).

(Vardan Dievo mažųjų mal-

V. Č.—nas

KATALIKIŠKOJI AKCIJA MISIJŲ KRASTUOSE

Kamerunai

Kaip krikščionybė, taip ir Akcija Kamerune (Prancūzų kolonija) yra pačioje savo kūrmosi pradžioje, nes pirmieji misionieriai šią šalį aplankė tik 1890 metais. Mažas misionierių skaičius, priverstas sunkiai kovoti prieš pagonizmą bei fetišizmą ir rūpintis šalies gerove, yra didelė kliūtis Katalikų Akcijai tvirtai susiorganizuoti. Padėtis pagerėjo 1937 m. dviejų uoliu misionierių dėka: T. Boneau ir pasauliečio Dr. Au-joulot. T. Boneau surinko didesniuose centruose valdininkus ir darbininkus, sukurdamas Katalikų Akcijos ratelius. Dr. Au-joulot įsteigė naują Katalikų Akcijos draugiją, pavadinamas ją "Ad lucem", kurios tikslas yra suorganizuoti katalikus studentus ir visus intelektualus, įamontinti juos tikėjime, kad padėtų misionieriams nešti tikėjimo šviesą netikintiems ir atgaivinti ją atšalusiuose. Ši organizacija greitai laiku paplito visoje šalyje, nešdama Bažnyčiai didelių vaisių. Tais pačiais metais Dr. Au-joulot įsteigė ligoninę su 200 lovų, kurią aptarnauja uolūs "Ad lucem" draugijos nariai. Po dešimties metų buvo atidaryta dar kita panaši ligoninė ir įsteigta pirmoji kunigų seminarija, skirta šalies gyven-tojams.

Naujoji Zlandija

Katalikų Akcija Naujojoje Zelandijoje veikia "Katalikų Jaunimo Sąjūdžio" (C.Y.M.) vardu. Jį veikia dar tik 10 metų, bet per tą laiką pajėgę plačiai išsiplėsti ir tampa susior-ganizuoti. Jo nariai turi mėnesinius susirinkimus, kuriuose išdirbami veikimo planai, atlieka metines rekolekcijas ir turi nustatytus kasdinių darbų planus. Kuopų vadai susirenka kartą į dvi savaites kartu studijuoti Evangelijos dvasios, kurią laiko šių dienų gyvenimo taisykle, ir duoti kuopų veikimo apyskaitas.

Asmeninis narių tikslas yra prireiti prie atsalusių ir apsalusių katalikų. Bet čia jaunuoliai sutinka didžiausią kliūtį: sumaterializaciją, išauktą aplinkumos, kurioje katalikai gyvena ir dirba. Didelė dauguma šalies gyventojų yra indiferentistiškai bet kokiai religijai ir praktiškai yra be jokio tikėjimo.

Socialinis veikimas siekia sukurkti katalikų jaunimui sveiką paslinksiminimui aplinkumą. Ancklande ir Duncedine C.Y.M. turi didelius savo namus, kuriuose, be koplyčios, yra jaunimo biblioteka, skaitykla, sporto salės ir restoranai. Kaimuos

rengiamos vasaros stovyklos, rekolekcijos, įvairios studijų savaitės.

"Katalikų Jaunimo Sąjūdžio" organizacija yra pavesti dauguma lenkų našlaičių. Šalies valdžia per karą parsivežė 700 karo sumaikintos Lenkijos vaikų, kuriuos apgyvendino valdžios įstaigos. Jie ten gavo pirmą auklėjimą anglų kalba ir N. Zelandijos pilietybę. Pasibaigus pirmajai valdžios globai, vaikai perduodami vyskupams. C.Y.M. pareiga yra surasti našlaičiams katalikiškas šeimas, kurios galėtų juos toliau auklėti ir išleisti į mokslus, parūpinti darbo ir padėti jiems visuose jų reikaluose. Ji rūpinasi taip pat palenkti šalies valdžią, kad padėtų sušaukint Europos našlaičiams vaikams.

Uganda

Didelį sunkumą evangeizuoti šį kraštą sudaro milžiniški nuotoliai tarp misijų stočių ir trūkumas kunigų. Pagalbon čia ateina Katalikų Akcija. Didesniuose katalikų centruose yra suorganizuoti uolūs konvertitai, kurie kaip tik ir tęsia misionierių pradėtą darbą. Jie lanko ligonius, moko vaikus ir senuosius, nepajėgiančius lankyti misijų stočių, katekizmo, padeda draugams savo gražiu pavyzdžiu ir žodžiu krikščioniškai gyventi, paragina juos priimti sakramentus, laikytis Dievo ir Bažnyčios įsakymų.

Masakos vikarijate neseniai įsikūrė "Marijos Legijono" draugija, kuriai priklauso tik moterys. Jų tikslas yra toks pat, kaip ir katalikų vyrų akcijų. Bet šalia to ji turi ypatingą misiją: apsaugoti šeimas nuo sugedimo.

Šios Katalikų Akcijos draugijos, nors dar yra pačioje savo veikimo pradžioje, tačiau labai sėkmingai veikia ir smarkiai plečiasi. Jų nariai, būdami nuolatiniam santykiu su įvairiomis visuomenės klasėmis, lengviau kaip dvasiškai gali padėti ji reikalais ir paruošti kelių kunigų.

Viet Nam

Katalikų Akcija Viet Name (Indokinijoje) įsisteigė pačioje šio krašto evangelizavimo pradžioje. Vos atvykę, misionieriai tuoj stengėsi surasti padėję pasauliečių tarpe, kurie tęstų pradėtą misionierių darbą. Taip kilo vienintelis misijų istorijoje sąjūdis, pavadintas katechistine veikla. Tai pasauliečiai konvertitai, kurie be įžado laiko celibatą ir atlieka visus misionieriaus jiems pavestus darbus: ruošia katechumenus krikštui, juos moko katechizmo, prižiūri bažnyčias, pa-

laiko liturginį giedojimą, administruoja parapijos turtą, organizuoja katalikišką jaunimą. Tai dešinioji kunigo ranka. Misionieriui lieka tik prižiūrėti katechistų pavestą darbą. Jis yra tikras Katalikų Akcijos karžygis, daug prisidedas prie krikščionybės išsiplėtimo tarp pagonių.

Kitas Katalikų Akcijos karžygis yra krikščionių bendruomenių galva. Pačioje Viet Nam krikščionybės pradžioje kiekviena didesnė ar mažesnė krikščionių bendruomenė išrinkdavo savo galvą, kuris atstovauja bendruomenei prieš kleboną ar vyskupą. Per jį ateina Bažnyčios vyriausybės įstatymai, ir jie yra atsakingas už jų vykdymą. Per jį turi eiti ir bendruomenės pageidavimai bei prašymai Bažnyčios atstovams. Tačiau niekada nebuvo sukurta centrinė valdyba, kuri juos vienyti į vieną parapinį ar diecezinį vienetą. Tai primityvios Katalikų Akcijos formos, kurios Viet Name tęsiasi per iš-tisus tris šimtmečius.

Po to, kai pop. Pijus XI paskelbė atsisaukimą į pasaulio katalikų jaunimą organizuotis Bažnyčios pagalbai, ir Viet Name popiežiaus balsas rado atgarsio. 1934 metais buvo sušauktas visuotinis susirinkimas, kuris nustatė Katalikų Akcijos gaires. Buvo paliktos senosios katalikų akcijos formos, įsteigiant naujas popiežiaus nustatytas principais. Taip kilo trys Katalikų Akcijos grupės pagal skirtingas jaunimo klases: studentų, darbininkų ir kaimo jaunimo. Kiek vėliau (1940) katalikų darbininkų jaunimas persiorganizavo prancūzų J.O.C. pagrindais. Jos įsteigėjas yra vienas šalies jaunuolis, baigęs Prancūzijoje teisę ir sociologiją ir pats buvęs J.O.C. Vos grįžęs į tėvynę, tuoj sukūrė katalikų darbininkų jaunimo sąjūdį. Būdamas darbo inspektorium Haiphonge lengvai galėjo sueiti į santykį su darbininkų jaunimu ir pažadinti jų reikalavimus bei vergus. Po sunkių penkių metų darbo pagaliau pasisekė suburti 500 darbininkų jaunuolių ir įsteigti J.O.C. draugiją, padalintą į šešias kuopas. Jos pasisekimas buvo toks didelis, kad net pagonys pareiškė norą dalyvauti Nemažesnio pasisekimo susilaukė ir Hanoi, kur subūrė 300 darbininkų jaunimo. Greitu laiku J.O.C. paplito po visą šalį su centrine valdyba ir savo kuopomis. Paskutinis karas ir prancūzų Vietnam konfliktas sutrukdė plačią J.O.C. veiklą šalyje. Jos nariai stojo į kovotojų eiles ir ne vieną žuvo, kovodamas už savo tėvynės teises.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS REORGANIZACIJOS REIKALAI

Po platių pasaulį išsisklaidę lietuviai žurnalistai turi visą eilę juos siejančių uždavinių — savo srityje jiems tenka prisidėti prie bendros kovos už Tėvynės laisvę, atstovauti savo kraštą ir tautą tarptautiniuose žurnalistų sambūriuose, iškoti kelių lietuviams žurnalistams įjungti į savo profesinį darbą, rūpintis spaudos bendradarbiais reikalais ir padėti profesijos draugams.

Visi šie dalykai verčia lietuvių žurnalistus susijungti į vieną glaudžią profesinę bendruomenę ir palaikyti tarpusavio artimus ryšius, nes kitaip neįmanoma šiuos uždavinius įvykinti.

Dėl susidėjusių aplinkybių buv. Lietuvių Žurnalistų Sąjungos valdybai negalint imtis iniciatyvos, minėtus uždavinius vykdančiam, tenka ieškoti kito kelio. LŽS-gos New Yorko skyrius, remdamasis LŽS pirm. A. Merklio ir kitų valdybos narių pareikštu sutikimu ryžtasi, kaip LŽS-gos Reorganizacinė Komisija, šį darbą atlikti. Tuo tikslu žemiau pasirašę kreipiasi į visus lietuvių spaudos žmones, kviesdami juos užsiregistruoti, prisijungiant žemiau nurodytu adresu: 1) vardas, pavardė, 2) adresas, 3) nurodymas, kuriuo pagrindu laiko save kvalifikuotu registruotis. Siųsti ne vėliau kaip iki š. m. liepos 15 d. Lietuvių Žurnalistų Sąjungos New Yorko skyriaus valdybai, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y.

Akcija pagreitintų galimai greičiau atlikti narių registraciją, o tai pareina nuo visų Sąjungos reorganizacija suinteresuotų spaudos bendradarbių.

LŽS-gos Reorganizacinė Komisija:

A. Gražiūnas, D. Penikas, V. Gedgaudas, S. Narkelūnaitė, V. Rastenis, A. Šalčius.

Ištrauka iš LŽS Reorganizacijos Tvarkos Taisyklų

1) „LŽS nariu gali būti registruojamas kiekvienas, atitinkas bent vieną iš šių kvalifikacijų: a) yra buvęs LŽS nariu Lietuvoje; b) yra liet. spaudos redaktorius, c) yra nuolatinis periodinės spaudos bendradarbis.“

LŽS nariu negali būti asmuo, bendradarbiaujantis komunistinėje ar šiaip Lietuvos Nepriklausomybei priešingoje spaudoje...

6) Nuolatinio periodinės spaudos bendradarbiu laikomas pasireiškęs spaudoje bent 10 straipsnių per metus, visuomeninio bei kultūrinio gyvenimo temomis, arba periodiškai, ne rečiau kaip kartą per mėnesį, teikias bent vienam laikraščiui ar informacijos įstaigai žinias ar apžvalgas iš viešojo gyvenimo ar bent kurios jos srities, arba yra pastovus spaudos foto korespondentas...

„Rašiniai profesinės specialybės klausimais arba tokiems klausimams skirtų skyrių laikraščiuose redagavimas neįskaitomas į periodinės spaudos bendradarbio kvalifikacijas.“

MOKSLO IR TECHNIKOS NAUJIENOS

Kaip yra su dirbtiniu lietumi?

Karo Departamentas po penkerių metų bandymų sustabdo tyrinėjimus išsauti dirbtinį lietu. Tyrinėjimai buvo daromi padedant General Electric Co. Jie buvo pradėti 1947 metais, kai du šios bendrovės mokslininkai, Dr. Vincent Schaefer ir Bernard Vonnegut, paskelbė, kad debesis "apsėjus" tam tikrais kristalais, galima sukelti lietu. Prieš dvejus metus Karo Departamento buvo paskelbta, kad tyrinėjimai davė gerų rezultatų. Pavyzdžiui, lėktuvus debesuose vietoje, kur jam reikia nusileisti, gali prasikirsti pro debesis "skylių" (priversti debesį greitai išsisklaidyti). Ar tai yra tikrai praktiška, nežinia. Manoma, kad bandymai yra gerai pavykę, užbaigti, tik jų daviniai neskelbiami.

Meksikoje atrastos senos freskos

Meksikos miesto muzėjaus pranešimu netoli San Juan Teotihuacan pyramidės surasta gerai išsilaikiusios mūrinės freskos, kurios esančios 2,000 metų senumo. Freskos buvo surastos prie pat Saulės pyramidės 6 pėdos žemėje. Jų spalvos yra labai gerai išsilaikiusios ir gana ryškiai nufotografuojamos. Manoma, kad šias freskas

padarė tie patys senieji pyramydžių statytojai.

Seniai išmirę gyvūnai

Zemės sluogsnuose, kaip žinoma, dažnai aptinkamos liekanos tokių gyvūnų, kurių jau seniai nebėra. Juos kartais galima pamatyti muziejuose, kur jie sudurtomi iš surastų kaulų. Neseniai Italijoje, Alpių kalnuose, rasta viena dolomitų o-la (Grigno Grotta) su labai gausiomis 20 rūšių gyvūnų liekanomis. Jie yra iš to meto, kai didelė Europos dalis buvo apklota ledu. Italijos mokslininkai dabar toje oloje daro tyrinėjimus.

Nuodinga žuvis

Vienas anglų mokslininkas Frederick Mitchell, ilgą laiką praleidęs bityrinėjamas Indijos vandenyno salas, parsivežė į Londoną nedidelę, penkių centimetrų žuvį, kurią gelia kaip angis. Jai įėjus, po 30 minučių žmogus miršta.

Sprogstamoji medžiaga gydo

Iš vartojamojo sprogstamojo medžiagų nitrato yra pagamintas naujas vaistas (peritrate), kuris padeda gydyti širdies ligas (pav., angina pectoris). Dr. Travis Windsor (University of Southern California) yra jį išbandęs 125 asmenimis, iš kurių 90 vaistas gerai padėjo.

Tuoj užsakykite ką tik išėjusią iš spaudos

STASIO BUDAVO

Apyšaką

VARPAI

SKAMBA

VARPAI SKAMBA

Galite įsigyti "LIETUVIŲ DIENŲ" leidykloje, 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif., taip pat pas L. D. platin-tuos, spaudos kioskuose ir

"DARBININKO" ADMINISTRACIJOJE

680 Bushwick Avenue Brooklyn 21, N. Y.

Kaina \$2.50

* Nekalto Pradėjimo Seserų Vienyno anklėtinės, kurios atlieka Seserų Rėmėjų seimo metu, gegužės 18 dieną, Putnam, Conn., meninę programą.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

WORCESTER, MASS.

Kun. Jonas Bacevičius, dirbęs dvejus metus Veronoj, amerikoniškoje parapijoje, nuo gegužės mėnesio 1 dienos vėlykupo perkeltas į naują vietą, Oakes, N. D., St. Joseph ligoninės kapeliono ir St. Charles parapijos padėjėjo pareigoms. Kun. Bacevičius parapijiečių buvo mėgiamas ir jie atsiveikimo proga suruošė gražias išleistuves, pasakydami kalbą jo ir Lietuvos garbei. Per tuos dvejus metus buvo čia gražiai garsinamas Lietuvos vardas, Lietuvos žmonių kančios ir stalininių bernų daromos nedorybės.

Naujasis kun. J. Bacevičius adresas: St. Charles Rectory, Oakes, N. D.

Vytautas Šadauskas kelin tas mėnuo yra Korejoje fronto linijose. Jaunojo kareivio tėvas — Ild. Šadauskas vadovauja lietuviško alaus varyklai "White Bear".

Kaz. Radavičienė, gyv. Chicago, Ill., Pranciškonų spaudos centrui paukojo \$5.00.

Akt. J. Pusdešio pastangomis Detroito prie radio klubo įsteigtas meno kolektyvas "Alka", daug įnešęs gyvumo į vietos kultūrinį gyvenimą, šiuo metu ruošia dvi komedijas: Vinco Adomėno "Svetimas plunksnas" ir Keturakio "Amerika pirtyje". Sekančio sezono atidarymui režisierius Justas Pusdešis yra numatęs H. Sudermano dramą "Garbė".

Genovaitė Aleksūnaitė, jau pasižymėjusi pianistė, nuolat akomponuojanti lietuviams dainininkams, birželio mėnesį baigia konservatoriją.

A. Vilainis, kuris Chicagoje buvo įsteigęs "Nemuno" knygyną ir leidyklą, knygyno inventorijų ir knygas pardavė Mykolui Zablockui, kuris toje pačioje vietoje laikys knygyną, tiksliai kitu vardu. A. Vilainis liepą "Nemuno" leidyklos savininku ir jūmorio laikraščio "Pleida" leidytoju.

Liuda Jakubauskienė, Vilma Rėklėnė, Jadvyga Mulokienė ir Navickaitė-Sugintienė praėjusią savaitę išlaikė reikalingus valstybinius egzaminus ir įsigijo registruotas galestinę sesers vardą. Lietuvės gail. seserys, dirbančios amerikiečių ligoninėse, labai gerai rekomenduojasi savo išsilavinimu, pareigų atlikimu.

Klebonas kun. K. Vasys balandžio 30 d. išvyko su maldininkų ekskursija į šventąsias vietas Europoje. Jis dalyvavo Eucharistiniame Kongrese Barcelonoje. Taip pat aplankys Ispanijoje pašventas vietas Palestinoje. Laivu Independence grįš atgal apie birželio 10 d. Savo dvasios vadui parapijiečiai linki gražios kelionės.

Vaiukučių šventė Balandžio 27 d. Aušros Vartų parapija džiaugėsi gražia iškilme: buvo vaikučių pirmoji komunija.

Sv. kleb. kun. K. Vasys, savo kunigų padėjėjų asistuojamas, vaikučių procesijoje atvedė į bažnyčią. Visos mergaitės ir berniukai buvo pasirėdę gražiais baltais drabužiais.

Po krikšto apžadų atnaujinimo prasidėjo šv. mišios. Jas laikė ir šv. kuniją dalijo pats klebonas kun. K. Vasys. Drauge su mažaisiais artinosi prie Dievo stalo ir jų tėvai su artimaisiais.

Vaiukučių buvo 29, jų tarpe 7 naujai atvykusių šeimų.

Sv. Seimynos D-jos jubilėjus Ši draugija yra pašalpinė. Sekmadienį, gegužės 4 d., ji šventė savo veikimo 25 metų jubilėjų. Iškilmės prasidėjo pamaldomis Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, nes ši draugija veikia šios parapijos ribose. Viešas minėjimas buvo atliktas parap. salėje 4 val. po pietų. Minėjimą atidarė draugijos pirmininkė Julė Aikšnorienė. Pasveikinus susirinkusius, iškilmei vadovauti pakvietė žinomą lietuvių veikėją Antaniną Wackell (Vaškelevičienę).

Apie draugijos įsikūrimą parnešimą padarė pirmas jos pirm. Juozas Glavickas. Paskui draugiją sveikino kitų Worcesterio draugijų atstovai. A. Zilinskas sveikino šv. Kazimiero d-jos vardu, A. Dailėdė — šv. Jurgio d-jos vardu, J. Pigaga — šv. Liudviko d-jos, P. Bačinskienė — Marijos Vardo d-jos, V. Kazlauskas — šv. Jėzaus Vardo d-jos, Ona Staliūnienė — šv. Petronėlės d-jos, Marg. Karas — Am. Liet. R. Katalikų Moterų Sąjungos (5 kuopa), M. Mitrikenė — Senelių Draugijos, M. Lauzonienė — LRK Susivienijimo 98 skyriaus, A. Kraučelis — Sandaros d-jos, J. Vaitekūnas — Birutės d-jos, M. Zemaitis — Susivienijimo d-jos 57 sk., M. Katinienė — Aušros Vartų d-jos, Br. Miller — Aušros Vartų par. ALRK Moterų s-gos 69 kp., Margare-

ta Dodge — Lietuvių Moterų Klubu, Komandierius St. Waskell — Katalikų Karo Veteranų Kureišos posto ir komandierius J. Juges — Lietuvių Karo Veteranų posto. Sveikintojai pasakė jubilėiui draugijai daug gražių sveikinimų ir įteikė dovanų.

Pagrindinę kalbą pasakė adv. A. Milleris. Taip pat kalbėjo kun. J. Jutkevičius ir kun. P. Dambrauskas. Visi kalbėtojai ypatingai pabrėžė vieną dalyką: Amerikos lietuvių katalikai ir jų draugijos atliko daug didelių darbų, kuriuos žūt būt reikia tęsti toliau.

Minėjimą gražiaia pajavirino Jonas Polaskas, padainuodamas solo dvi lietuviškas dainas, o Aušros Vartų Sodaliųjų šokėjų grupė pašokdama tris tautinus šokius. Prie pianino buvo muz. Vincas Burdulis.

Iškilmes gražiu žodžiu baigė programos vedėja A. Wackell, kuri labai sumaniai vadovavo visai programai.

Pagalios pavaišinti visi kvietėsi svečiai. Vaisių rengimu rūpinosi šie draugijos nariai: M.

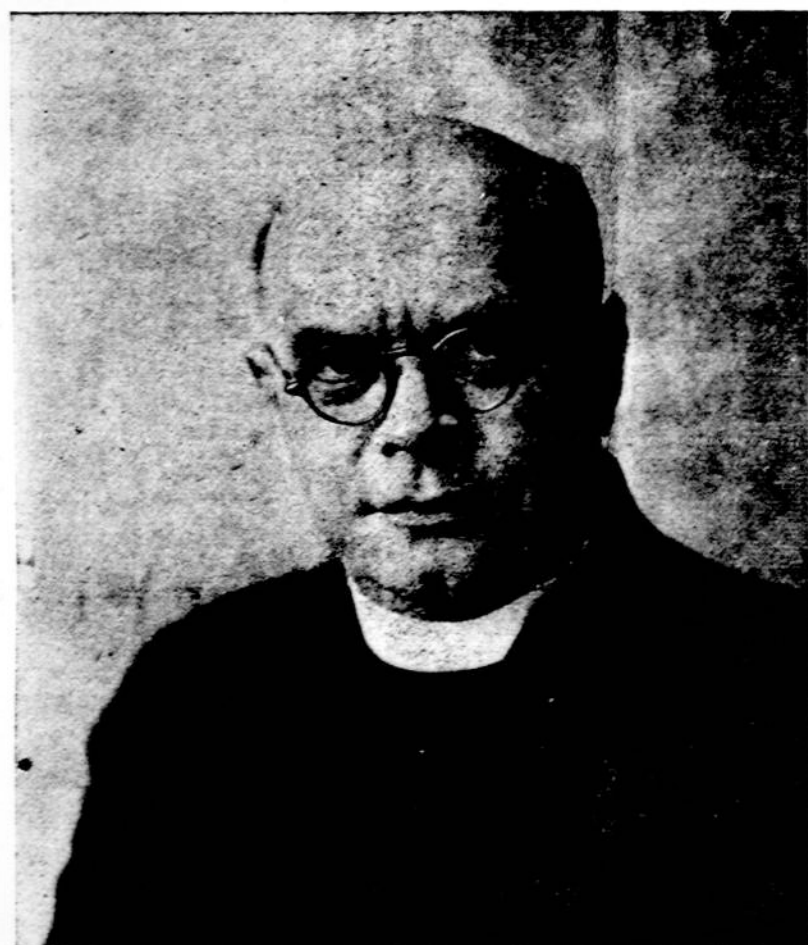
Kureišienė, A. Akstinienė, J. Balsevičienė, Z. Tamulevičienė, Z. Galčienė, I. Pigaga, J. Augustinavičius ir M. Nedzveckas. J. M.

Lietuvos Vyčių 116 kuopa ruošia savo paskutinį šio sezono kortavimo vakarą, taip vadinamą Military Whist, antradienį, gegužės 20 d. 8 val. vak. Kadangi vasara tuoj bus ir dėl karščio nepatogu turėti tokius parengimus, kuopos nariai stropiai dirba, kad šis paskutinis šio sezono parengimas būtų kuo geriausias.

Ivairias komisijas sudaro: Garbės pirm. kun. C. Jutkevičius, Dvasios Vadas, pirm. — J. Sinkėvičiūtė, izd. A. K. Krassinskas, bilietų plat. M. Šlaurytė, stalų pareng. — E. Grigas, kuopos pirm. užkandžių — Ona F. Miller, dovanų — J. Krassinskas, reklamoms — Robertas Stevens.

Komisijos ir visi 116 kuopos nariai nuoširdžiai kviečia visus Worcesterio ir apylinkės lietuvius atsilankyti į šį parengimą su savo draugais. Bus labai skanių užkandžių, daug brangių bei naudingų dovanų ir bus galima linksmai praleisti porą ar trejetą valandų tikroje lietuviškoje nuotaikoje.

Ateikite visi ir paremkite savo dalyvavimu Vyčių darbą. Lauksime. Čemodanas

Kun. Dr. K. Reklaitis, tik ką atvykęs iš Romos, artimas arkivyskupo Jurgio Matulevičiaus bendradarbis, dalyvavo Sekmadienio Seimynės Rėmėjų Seime, gegužės 13 d. Putnam, Conn. ir pasakos savo atsiminimus. Kaip žinome, šis seimas paminės 25 metų sukaktį nuo arkivyskupo Jurgio Matulevičiaus mirties.

CLEVELAND, OHIO

Motinos Dienos minėjimus gegužės 11 d. surengė: Aušros Vartų moterų d-jos sv. Jurgio parap. salėje. Buvo suvaikintas patriotinis veikalėlis "Pasiuokojimas Tėvynei", po to įvyko šokiai.

Naujoji parapija savo salėje. Moksleiviai ateitininkai lietuvių salėje. Apie lietuvių motiną čia jautriai kalbėjo A. Tamulionis. Atidaromąjį žodį pasakė kuopos pirm. J. Vyšniauskas, eilėraščių padėklavimą E. Zilionis ir kt.

Per 8 val. pamaldas šv. Jurgio bažnyčioj motinų intencija šv. komunijos organizuotai čio šv. Vardo draugija, veteranai, sodalietai, ateitininkai, skautai.

Lietuvė motiną paminėjo ir lituanistikos mokykla pamokų metu klasėse. Ji taip pat pasakė ir konkursinį rašinėlį apie motiną. Laimėtojams mokytojų draugija skiria premijas. Konkurso komisiją sudaro V. Kavaliuskas (pirm.), A. Augustinavičienė ir P. Balčiūnas. Rašinėlius mokiniai dar gali įteikti.

"Nemunas žydi", G. Velickos 2 veiksmų muzikinis veikalas, žiurovą nukelia į Lietuvą — į žaliuojančias ir žydinčias Nemuno pakrantes. Draminis veiksmas čia vyksta dainas dai-

nuojant, jaunimui šokant ir muzikos instrumentams skambant. Čia prisikleidi dirbanti pramogaujanti Lietuva, prisirišusi prie savo tradicijų ir auginanti sveiką gražų jaunimą.

Veikalą režisuoja pats autorius, muzikines dalis vedėjas yra St. Sodėka, šokiai — E. El-drigevičiūtės, instrumentinė dalis — B. Pakšto, dekoracijos — dail. P. Kaupo.

Vakaras įvyks gegužės 17 d. (šeštadienį) 730 val. WHK radijo stoties salėje 5000 Euclid Ave. (netoli 55 gatvės). Salėje bilietai parduodami nuo 6 val. Mašinoms patatytai rezervuotas WHK Parking Lot (įvažiuoti iš Prospect Ave.).

Tad ateikime pagyventi paliktosios Lietuvos gyvenimu ir palausoti jos gyvąją dvasią!

Maironio paminklui kultūriname lietuvių darželyje pastatyti šv. Jurgio bažnyčioj gegužės 11 d. buvo įvykdyta rinkliava.

Šiame darželyje jau tebestovė anksčiau pastatyti dr. J. Basanavičiaus ir dr. V. Kudirkos paminklai (biustai). Pagal planą vieta palikta ir tautos atgimimo dainininkui bei pranašui Maironiui, tačiau ligi šiol ji vis tebėruo tuščia. Dabar jam paminklą pastatyti iniciatyvos

MARIJOS SESERYS PRAŠO MŪSŲ PARAMOS

Bolševikams okupavus Lietuvą, raudonarmiečiai po savaitės užėmė ir a.a. arkivyskupo Jurgio Matulevičiaus įsteigtos kongregacijos motininkai namą Mariampolėje, palikdami seseris be pastogės. Apvaizdos lėmimu, nedidelis būrelis seserų atsirasdo Amerikoje ir, gerų žmonių padedamas, įsikūrė Putnam, Conn. Čia jos auklėja lietuvišką jaunimą, globoja senelius, ruošia rekolekcijas mergaitėms ir moterims, spausdina laikraščius ir knygas. Joms labai reikia koplyčios. Kas galėtų koplyčios statybai auką suteikti, tai galėtų padaryti per seserų rėmėjų seimą, kuris įvyks gegužės 18 d. Putnam, Conn.

REKOLEKCIJOS TREMTINĖMS

Uždaro moterų rekolekcijos, ypač tremtinėms, įvyks gegužės 30, 31 ir birželio 1 d. d. Kviečiamos visos moterys, kurios gali savo pareigas trumpai palikti, pasinaudoti dvasinio susitelkimo dienomis. Rekolekcijas ves kun. prof. St. J. A. Rekolekcijos prasidės penktadienį, 8:00 val. vakare, ir baigiasi sekmadienį, 4:00 val. po pietų. Atlyginimas už visą rekolekcijų laiką \$7.00. Išregistruoti prašoma kiek galima greičiau arba telefonu Putnam 5828, arba šiuo adresu: Rev. Sister Superior, Immaculate Conception Convent, RFD. 2, Putnam, Conn. (9.16.20)

Hatford, Conn.

LDS 6 kuopos narių susirinkimas, paskutinis prieš vasaros atostogas, šaukiamas gegužės 18 d. 1 val. p.p. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Sunkiai serga trys kuopos nariai: J. Burbulis, T. Špelis ir J. Vaičiulis.

Sv. Jono Evang. Draugija, vasaros atostogų metu, savo susirinkimus turės kiekvieną pirmą mėnesio antradienį 7:30 val. vak. Taip pat draugija turės du išvažiavimus-piknikus: birželio 8 d. ir rugpjūčio 17 d. Lietuvių darže, Glastonbury, Conn., prie gražios Connecticut upės.

Imasi šv. Jurgio parapija. Užsimojimas gražus ir remtinas, tik reikėtų smulkesnių informacijų apie patį jo vykdymą.

Rašto klubo susirinkimas įvyks gegužės 11 d. Balašajūjų bute. Svarstytas ir priimtas klubo statutas. Latvių rašytojas Em. Skujeniekas padarė informacinį pranešimą apie Nobelio literatūros premijos laureatą švedų rašytoją Paer Lagerkvistą ir jo romaną "Barabą".

Akademių skautų ir skautėjų sambūris gegužės 10 d. Colonial Gardens salėje surengė lietuvišką mišukio ir ragaišio pobūvį, turėjusį gero pasisekimo.

Ateitininkai moksleiviai gegužės 11 d. lietuvių salėje surengė šokių vakarą, kuriuo daugiau domėjosi tik pats jaunimas.

A. V.

PHILADELPHIA, PA.

Balfo susirinkimas

Ilgai rengtas Balfo susirinkimas įvyko gegužės 10 d. šv. Andriejaus parap. salėje. Maržas susirinkusių būrelis išklaušė plataus ir įdomaus J. Valaičio pranešimo ir plačiai svarstė visos lietuviškos veiklos klausimą. Po diskusijų buvo renkamas aukos. Surinkta \$81.15. Pridėjus klebono kun. J. Cepukaičio auką \$200.00, Balfo centrui pasiūsta \$281.15.

Padarius pranešimus iš abiejų skyrių, nutarta juos sujungti į vieną. Dabar naujon Balfo valdybą išrinkta: pirm. S. Ramanauskienė, vicepirm. V. Šalčiūnas ir kun. St. Raila, sekret. O. Roznikienė, izdin. P. Pukas, nariai K. Baltrukonis ir Bachas. Revizijos komisijon išrinkta prof. J. Puzinas, A. Jurskis ir J. Ranonis.

Apdovanojimo šokėjus.

Gegužės 9 d. lietuvių tautinių šokių grupė gražiai pasirodė Penna. universiteto kultūros vakare ir laimėjo gražias dovanas. Daug rūpesčio ir darbo, mokant tautinių šokių, įdėjo J. Karalienė.

Lankėsi iš Chicagos

Tėvas J. Venckus, S. J., gegužės 10 d. buvo sustojęs Philadelphiajį ir lankė savo pažįstamus. Jis išvyko vesti misijų į Easton, Pa. Zada ir philadelphijiečiams padaryti tokias rekolekcijas gegužės 23, 24 ir 25 dienomis.

Laimės automobilį

Šv. Kazimiero parapijos leidžiamas automobilis laimėjimui dabar stovi sekmadieniais prie bažnyčios, kad visi galėtų įsigyti laimėjimo bilietų ir jį laimėti parapijos pikniko metu, birželio 29 d. 1952 metų žalios spalvos Plymouth atrodo labai gražiai.

"Mūsų žinios",

tremtinių laikraštėlis, vėl išėjo. Jis pilnas informacijų ir pranešimų iš Draugijos veiklos. Vedamajame švelniai pasako karčią tiesą, kad mūsų lietuvių nėra jautrus lietuvių ir Lietuvos gelbėjimo reikalams, ypač mažą auką Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo proga.

Šeštadienio mokykla ekskursuoja

Prie šv. Kazimiero parapijos veikiantį šeštadienio lietuvių mokyklą turės savo išvyką bir-

želio 7 d. laivu į Riverview Beach, N. J. Ekskursiją remia klebonas kun. I. Valanciūnas, o jai vadovaus mokytojai. Norintieji kiti šeimos nariai prie ekskursijos prisidėti, mielai kviečiami.

Tremtinių piknikas

Labdaros tikslu organizuojamas piknikas bus gegužės 18 d. Visi laukiami ir visi kviečiami Mikolaičio gražiam sode.

P. J. Barauskas buvo apie 3 metus Lietuvių Klubu, 928 E. Moyamensing Ave., pradėjo šeštadienio vakarais turėti ypatingą programą su muzika ir pasilinksminimu. Tikima, kad visi tame parengime dalyvaus ir palaikys klubo reikalus.

Šeštadienio vakarai

Lietuvių klubas, 928 E. Moyamensing Ave., pradėjo šeštadienio vakarais turėti ypatingą programą su muzika ir pasilinksminimu. Tikima, kad visi tame parengime dalyvaus ir palaikys klubo reikalus.

Kun. St. Lukšis, šv. Jurgio parapijos vikaras, jo 10 metų kunigavimo sukakties proga, parapijiečiai ruošiasi pagerbti birželio 15 d.

Pagerbtuvėmis rūpinasi E. Kazakauskienė. Bilietų į pagerbtuvių vakarienę galima įsigyti pas A. Čebatorienę, 3339 Belgrade St.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

transliuoja iš stiprios radijo stoties

WLOA

1550 KYLOCYCLES

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ nuo 1:30 iki 2:00 val. Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA BRADDOCK, PA.

Lietuvių Radijo Draugijos PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SEŠTADIENIAMS 2 VAL. POPIET. — WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METŲ

Oro bangomis transliuojami įvairūs programos pranešimai: naujienos, muzika (vietinė žinios, parvargiai), koncertai, šokiai, ir t. t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai

195 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y. Tel. EVERgreen 4-9293

J. P. GINKUS, Direktorius AD JEZAVITAS, Muzikos Dir. V. UBAREVICIUS, Pranešimų Dir.

LIETUVOS
ATSIMINIMAI
RADIO VALANDOS
SEŠTADIENIAIS
4:45
5:30
STOTIS
WEVD
1550K-107.5 M
JACK J. STUKAS
DIREKTORIUS
1264 WHITE ST.
HILLSIDE, N. J.
TEL. Waverly
6-3325

Liet. Radijo Valandėlės "Rūtos" vadovas Jok. J. Stukas, solistė Z. Griskaitė ir muz. Alg. Kačanauskas gražiai pravedę koncertą balandžio 27 d. Apreiškimo par. salėje, Brooklyne. Nuotr. P. Labanauko

SPORTAS

Veda AL. VAKSELIS

ZEMO LYGIO DIDELIS LAIMĖJIMAS

Daugiau kaip 450 žiūrovų buvo lūdininkais Eintracht Oval stadione įvykusios futbolio kovos tarp Lietuvių S. K. ir Lusitano F. C. iš Ludlow, Mass. perieito sekmdienį (V. 11). Kaip jau spaudoje buvo minėta, šis susitikimas buvo vienas iš dviejų JAV Mėgėjų Taurės rytnių varžybų finale.

Aikštė ir oro sąlygos buvo visai tinkamos šiam svarbiam sporto įvykiui praversti, todėl palyginti gausūs lietuviai žiūrovai būriai buvo pasirodę pamatyti tikrai aukšto lygio ir atkaklią kovą, nes priešininkas — New England meistras — futbolio žaidėjų varžovus. Mėgėjų kova prieš German-Hungarians peritais metais, ne kiek neabejojo lietuvius būsiant nemenkamo lygio priešininkais.

Lygiai 3 v. p.p. žiūrovams prisitaikę LSK vienuoliki, žalios uniformos: Kligns St. (specialiai atskirėsioms rungtynėms iš St. Louis, kur jis tarnauja kariuomenėje); Modzeļauskas, Jančevskis; Jėgers, Saldaitis, Steponavičius; Sabaliauskas, Kalasinskis, Adomavičius, Jokūbaitis, Gražys, Atsargojė; Vaitkevičius, V. Kligns, A. Badžiūnas, J. Simonavičius.

Lietuvių varžovai — Lusitano F. C.: A. Vaz; A. Silva, D. Francisco; A. Francisco, J. Teixeira, J. Garcia; A. Pereira, F. Costa, J. Fonte, A. Costa, A. Moraes.

Teisėjas rungtynės buvo paskirtas iš Philadelphia's Harry Rodgers.

3:10 val. prasidėjo rungtynės lietuviams žaidžiant pavėjui. Pradžioje žaidimo priešininkas prisipažindavo šeiminkus prie vartų ir 2 stiprūs šūviai, Klignio laimė, nepasiekia tikslo, prašvilpdami pro šalį. Lietuvių gynime ryškiai buvo matyti nesusiadimas ir susidūrė įspūdis, kad kiekvienas iš 5 gynime dalyvaujančių žaidėjų džiaugėsi atsikratęs kamuolio, pasipirdamas jį dažniausia priešininkui. Keletas silpnų LSK derinių užsibaigia prie sėvėjų vartų, kai mėginama laukti savo klaidingos taktikos, saudyti tik iš "tikros" padėties (2-5 m.), 20 min. Jėgers perduoda kamuolį Adomavičiui, kuris susižaidęs su Sabaliausku išsiskiria į Kalasinskui ir šis gražiu šūviu įspiria pirmąjį įvartį (1:0). Tai buvo bene gražiausias ir vienintelis šiose rungtynėse derinys. Tačiau priešininkas tai priima, kaip ženkla pasipauštį ir 35 min. iš susigrąžina prie lietuvų vartų pasekmę išlygina — 1:1. Paskyduoti dirbdamas, LSK puolimas sunkiai kasad portugalų vartų link, kol 41 min. Gražio aukštą pasidavimas susiduria su priešininko gyniko iškelta ranka (bando aikštėje) ir teisėjas priteisia žaliąjį naudai baudinį (11 m.), kuri Adomavičius meistriskai pasinaudoja ir viršūnį kairijį vartų kampa atžymėdamas lietuvii persvara 2:1. Lusitanos pastangos pasekmę išlyginti iki kėlinio pabaigos. Jėgeriui ir Modzeļauskui vadovaujant, nepasiseka.

Jau pirmosios antrojo kėlinio minutės žada lietuviams sunkią ir kietą kovą. Vėjo padedami portugalai, nesugrįždami toliau kaip ligi vidurio aikštės atakuoja Klignio vartus ir šis, nors pasigėrėtinai gimni, daugeli tikslų šūvių sugaudamas, tačiau 48 min. priešininkas antrą kartą rezultata išlygina — 2:2. Svečių antpuoliai neaplytėta ir Saldaiti tikrai devyimį prakaitai išmūša, kai iš abiejų kokių jam tenka kovoti už save ir stebėtinai silpnai žaidžianti Steponavičiui, LSK puolimas iš ketvirtos karto bandydamas pralaužti priešininko gynimą, atiduoda kamuolį Gražiui, kuris prasišveržia kairiajame krašte ir iš 3 m. atstumo užbaigia šiu rungtynių pasekmę 3:2 gražiu šūviu (78 min.). Portugalai užsuka savo puolimo mašiną ir tiesiog užveriamąją ugnimi bombarduoja Klignio vartus, kuris gražiai paradais apsaugo LSK tvirtovę nuo lygių. Dvi minutes prieš rungtynių pabaigą Lusitano puolimas šauna į vartus, skrendanti ore Klignio sūfduoja priešininkų puo-

likas, todėl šis išautas įvartis teisejo neužskaitomas ir rungtynių pasekmė lieka nepakitęjusi.

Bendrai rungtynės, nors ir laimėtos, paliko gana kartoką prieskonį. Iš LSK futbolininkų buvo tikėtasi šiek tiek daugiau. Visai vietoje vienas lietuvii žaidėjų pastebėjo, kad jei LSK būtų taip žaidęs prieš Ukrainian Americans, tai šiu rungtynių mūšiskiams nebūtų reikėję žaisti, nes būtų iškriste iš varžybų. Atrodo, kai kurių žaidėjų praleistos 3 savaitės be žaidimo ir treniro parodė tai, ka perieito sekmdienį žiūrovai matė aikštėje.

Sekanti sekmdienį (V. 18) LSK vienuoliki vyks į Ludlow, Mass. žaisti antrąjį finalinių rungtynių prieš tai patį priešininką jo namuose. Nugalėtojas ir kartu JAV Mėgėjų Taurės finalistas bus tas vienetas, kuris per šiuos abu susitikimus sukuris daugiausiai įvartii. Taigi LSK vienuoliki pakaktų būsimai susitikimui išlaikyti lygiąsias, kad patektų į JAV finalą. Tačiau priešininkui, jei ir ši sekmdienį LSK pasirodys tokiomis formomis, nebus sunku pasiekti 2-ju įvartii skirtumų pasekmę.

Kaip ten bebūtų, linkėtina lietuviams futbolininkams supiekti portugalus jų pačių žemėje.

SACHMATAI

Veda K. Merkis

Lietuvių Atletų Klubas sachmatininkai pradeda atsigrębti

LAK sachmatininkai, po eilės nesėkmių, pereitii dviejii savaitii bėgyje pasiekę gražiū laimėjimii žaidėdami Metropolitan Chess League "B". Gegužės 2 d., višėdami pas Bronx-Westchester S. C. rungtynės laimėjo pasekmę 5 1/2-1 1/2 (Skėma, Staknys, Sukys, Merkevičius, Vilpišauskas po 1; Galmias — 1/2).

Gegužės 10 d. iškovojo iš Staten Island S. C. pasekmę 3 1/2-2 1/2 (Paškevičius, Vilpišauskas, Merkevičius po 1; Sukys — 1/2; Staknys, Galmias — 0).

Turiansky Chicago's nugalėtojas.

Tautvaiša antras. Paskutiniū sachmatų pirmenybių rate, ukrainiečių meistras Turiansky sušė lygiom su Dahlstrom. Povilas Tautvaiša turėjo nusilekti prieš puikiai lošus amerikietii Cohen. Nedvėd įveikė buv. JAV open nugalėtoją Alb. Sandrin.

1952 metų Chicago's sachmatų pirmenybės jau baigtos. Jas laimėjo ukrainietis Turiansky, antrąjii liko mūsų meistras, praeitii metų Chicago's nugalėtojas, Povilas Tautvaiša. Šios pirmenybės buvo labai stiprios sudėties, todėl ir varžybos buvo nepaprastai kietos. 8-nius ratus prapuoja ejo meistras P. Tautvaiša, tačiau po nelaukto pralaimėjimo prieš Davidson (9-tam rate) pirmąjii perėmė Turiansky, kuris, parodės sofduj ir lygesnii lošima, pirmenybės baigė pirmuoju. Jis laimėjo 6 partijas ir 5 sušė lygiom.

Tautvaiša laimėjo 7, lygiom 1 ir 3 pralaimėjo.

Tautvaiša lošimas šiuokart buvo per aštrus, davės daugiau laimėjimii ir gražiū partijų, kaip pav., prieš JAV open nugalėtoją Alb. Sandrin, Angelo Sandrin, Dahlstromą ir kt., bet trūko patvarumo dėl ko atsirado ju pralaimėjimai.

Tačiau, naujujii ateiviū ukrainiečių ir lietuvii iškopimas į Chicago's sachmatų viršūnės neša gražiū pastarąjii savo tautiečių vardui.

Galutinai padėtis: Turiansky 8 1/2 (4 H), Tautvaiša 7 1/2, Cohen 7, Alb. Sandrin, Nedved, Davidson, Dahlstrom po 5 1/2, J. Tums, V. Tums po 4 1/2, Berg 4, Rudelis 1 1/2.

Montrealio pirmenybėse Ig. Zalis eina ketvirtuoju, turėdamas taškii 2-2. 1950 m. Zalis buvo Montrealio meistras.

New Canadians ir Montreal Chess Club pirmąjii komandinėse pirmenybėse, turėdami po lygiū taškii. Už New Canadians lošia: Ig. Zalis pirmąjii lentoj ir J. Stonkus — trečiojii. Toronto lietuvii žaibo varžybas laimėjo Fabriejus su 6 1/2, Mačiulaitis ir Matusevičius po 5 1/2, taškii. Viš 9 dalyviai.

Kazys Skėma iškeltas į 1851 Golden Knights antrą — semi-finali rata. Pirmąjii ratą Skėma baigė 5 1/2-1 1/2.

Golden Knight ženklą iš Bostono sachmatininkų turi tik: E. E. Underwood, H. B. Daly, W. Watts ir Kazys Merkis.

Reshevsky - Najdorf baigia matė. Beliko 2 partijos. Dabartinė padėtis 10 1/2-5 1/2. Reshevskio naudai.

Los Angeles turnyre: Gligoric 6 1/2-1 1/2, H. Steiner 4 taškii.

SPORTAS PASAULYJE

Gordie Howe, žymusis ledo rutulio žaidėjas, laimėjo Hart trofeją, kuri skiriama kasmet geriausiam N. H. lygos žaidėjui. Be trofejos G. Howe dar gausa \$1000. Jis šiuo metu žaidžia už Detroit Red Wings ir praeito sezono metu pasiekė 47 įvartii.

Žaidynės dėl Davis taurės tęsiasi toliau: Prancūzijos tenisininkai buvo nuykė į Oslo, kur jie susitiko su šeiminkais ir juos nugalėjo 3:0. Jugoslavai buvo nuykė į Suomiją ir ten laimėjo prieš vietinę rinktinę 3:1. Tuo abu laimėtojai kvalifikavosi antram rundui: Prancūzijos rinktinė susitiks su Olandija, ji jugoslavai kovos prieš anglus.

Airijos futbolio rinktinė viešėjo Vienoje ir sužaidė tarpvalstybines futbolio rungtynes prieš Austriją, kurias šeiminkai laimėjo rezultatu 6:0.

Amerikiečių boksinių rinktinė, kuri čia populiariai vadinama Golden Gloves, viešė Europoje ir turi eilę susitikimų prieš valstybines rinktines. Reikia pasakyti, kad amerikiečiai nuykė, nes jie iki šiol nėra pasiekę nė vieno laimėjimo. Dubline jie pralaimėjo prieš Airijos boksinius, gi Romoje, Berlyne ir Paryžiuje prieš šeiminkus teisiškai kovojo lygiais.

Stuttgarto Kickers, kurie prieš 2 savaites atvyko į JAV ir čia yra numatę sužaisti eilę futbolio rungtynių, laimėjo antrą susitikimą. Ši kartą jų priešininku buvo Michigan rinktinė, kurią stuttgartiečiai lengvai nugalėjo, 8:2. Rungtynės, kurios įvyko De troite, stebėjo per 5000 žiūrovų.

Skotijos futbolio meistras Hibernian FC iš Edinburgh šiais metais yra numatęs eilę rungtynių su žymiausiomis Argentinos komandomis.

Manchester United, Anglijos futbolio meistras, jau atvyko į JAV ir sužaidė pirmas rungtynes prieš vietinę rinktinę, kurią jie nugalėjo 4:0. Vietinė rinktinė sudarė Scots Americans ir Newarko portugalų komandų geriausii žaidėjai.

Viena iš geriausių Ispanijos futbolio komandų Athletic de Madrid šiomis dienomis atvyks į JAV, kur jie numato sužaisti 2 rungtynes. Vėliau ši komanda yra numatęsi vykti į centrinę Ameriką, kur susitiks su geriausiomis meksikiečių ir Kubos komandomis.

P. V.

Klaides ptiatysmas "Darbininko" 34 nr. skyriuje Sportas Pasulyje įvyko klaida. Iš "futbolo pasaulio" skirsnelyje buvo atspausdinta, kad Airijos rinktinė sunkiai laimėjo prieš Amerikos rinktinę rezultatu 4:3. Tikrumoje tačiau Airija rungtynės laimėjo 4:0, gi Stuttgarto Kickers turėjo sunkiai kovoti kol galėjo išsikvoti laimėjimą prieš German Americans rinktinę, kurią stuttgartiečiai nugalėjo 4:3. P. V.

• V. Šolūnas Illinois universitete yra dabartinis stalo teniso meistras. Meisterio vardas šioje sporto šakoje jau ketvirtas šemestras kai vis laimais lietuvii.

Gauta iš Europos vokiečių gamybos naujų radio aparatų. Visos bangos ir F.M. Kreiptis į St. GRABIAUSKA, 5 Thomas Park, So. Boston, Mass.

Pas JUOŽA KIVYTĄ,

gyvenantį 62 - 24 60th Ave., Maspeth, L. I., N. Y., tel. HY 6-7812, yra ISNUOMAVIMUI KAMBARYS su baldais (furnished room) vienam asmeniui. Kreiptis po 5 val. vak.

SHALINS (Shalinskas)

FUNERAL HOME

84-02 Jamaica Ave.

(at Forest Parkway Station) Woodhaven, N. Y.

Suteiktiam garbingas laidotuvas Kopyčias suteiktiam nemokamai visose miesto dalyse.

Laidotuvių direktoriai:

F. W. SHALINS IR

J. B. SHALINS

Tel. Virginia 7-4499

New Yorke ir apylinkėse

P. J. BAGDANAVIČIUS, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

185 Clinton Avenue

Brooklyn 5, N. Y.

Tel. MAIN 4-2329

Priėmimo valandos:

Kasdien 2-4 ir 6-9 p.p.

Šeštadieniais 10-12 ryte ir sustarus.

Ofiso tel. GLEnmore 5-3094

Namų tel. GLEnmore 3-4445

DR. VACLOVAS PAPROCKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Priėmimo valandos:

Kasdien 12:30-2 ir 6-8 p.p., Išskyrus šventadienius.

JOHN DERUHA, M. D.

Infektų, pūslių, odos, kraujų, vidurių ir kitų ligų gydytojas.

Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9. Mokslus baigęs Europoje

128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažuoti ir visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

PARDUODAMI NAMAI

FIGGS, GERM, GERJOJE VIETOJE

RIDGEWOOD — 6 šeimoms mūrinis namas, šviesūs kambariai; CYPRESS HILL 3 šeimoms, tušti kambariai; WOODHAVEN 2 šeimoms medinis namas, abudu aukštai (floral) tušti pirkėjui; EAST NEW YORK — tušti pirkėjui; EAST NEW YORK — restoranu ir 2 šeimoms viršuje tušti kambariai. Gera progą, kas nori išgyti namą ir biznį, nes parduodamas ir biznis Vieta gera, lietuvių aplinkoje.

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(Armakauskas)

Graborius - Balsamutojas

Moderniška Kopyčia

423 Metropolitan Ave.

Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(Bieliauskas)

Laidotuvių Direktorius

Notary Public

660 GRAND ST.

Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius - balsamutojas

231 Bedford Avenue,

Brooklyn, N. Y.

Evergreen 7-8137

• V. Šolūnas Illinois univer-

sitete yra dabartinis stalo teni-

so meistras. Meisterio vardas

šioje sporto šakoje jau ketvir-

tas šemestras kai vis laimais

lietuvių.

Gauta iš Europos vokiečių gamy-

bos naujų radio aparatų. Visos

bangos ir F.M. Kreiptis į St.

GRABIAUSKA, 5 Thomas

Park, So. Boston, Mass.

Pas JUOŽA KIVYTĄ,

gyvenantį

62 - 24 60th Ave., Maspeth,

L. I., N. Y., tel. HY 6-7812, yra

ISNUOMAVIMUI

KAMBARYS

su baldais (furnished room)

vienam asmeniui. Kreiptis po

5 val. vak.

SHALINS

(Shalinskas)

FUNERAL HOME

84-02 Jamaica Ave.

(at Forest Parkway Station)

Woodhaven, N. Y.

Suteiktiam garbingas laidotuvas

Kopyčias suteiktiam nemokamai

visose miesto dalyse.

Laidotuvių direktoriai:

F. W. SHALINS IR

J. B. SHALINS

Tel. Virginia 7-4499

280 Union Avenue

Brooklyn, N. Y.

Tel. EV 4-9672

Namų tel. EV. 4-1913

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ

KLUBAS

SALE ISNUOMOJAMA SOKIAMS,

VESTUVIŲ POKYLIAMS ir t.t.

J. ZAKARAUSKAS, Mgr.

280 Union Avenue

Brooklyn, N. Y.

Bostone ir apylinkėse

S. Barasevičius ir Sūnus

FUNERAL HOME

254 W. BROADWAY

South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS

Laidotuvių Direktorius

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Kopyčia šermentis dykai

Tel. South Boston 8-2590

Avenue 2-2184

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

South Boston 8-2609

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠČIS
— APJUNGES —
AMERIKA, JOS ORIGINI, MASYNAI IR LIETUVIŲ ŽODIS
480 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

E K R A N A S

NEW YORKO NAUJIENOS

Kun. Norb. Pakalnis. Apreiškimo parap. klebonas, gegužės 25 d. mini savo 40 metų kunigystės sukaktį. Klebonas garbės tą dieną yra ruošiamas vakariene parapijos salėje 5 val. p.p. Programoje parapijos choras ir sveikinimo kalbos. Pagrindinę kalbą pasakys parapijietis J. P. Mačiulis, kun. V. Budreckis šiai progai parašė specialią kantatą.

Bilietai į vakariene kainuoja 5 dol. Jų galima gauti Klebonijoje, ir pas parapijos draugijų narius.

Parapijiečiai ruošiasi gausiai savo klebono sukaktuvėse dalyvauti.

Sodaliečių 10-sis suvažiavimas New Yorko ir New Jersey apskr. sodaliečių dešimtas suvažiavimas šaukiamas gegužės 18 d. sekmadienį Apreiškimo parap. salėje. Suvažiavimo pradžia 2 val. p.p. Pamaldos ir procesija bažnyčioje 5.30 val. vak. Banketas 6.30 val. vak. Šokiai 8 val. vak. parapijos salėje.

Namų savininkams

Didžiojo New Yorko lietuvių namų savininkų organizacijos, Brooklyn and Queen Home Owners, Inc. narių labai svarbus ir paskutinis prieš vasaros atostogas susirinkimas įvyks penktadienį, gegužės 23 d. 8 val. vakare, Logan Inn (Mikalauskienės) salėje, Atlantic Ave., ir Logan St., East New York.

Siame susirinkime bus išrinkta nuomų kontrolės pakomitetas ir tai, kas atsitiko su miesto valdybos sumanymais pakelti namams mokesčius. Be to, mūsų sekretorius Pijus Bukšnaitis skaitys labai įdomią paskaitą.

Nieko nėra negalimo. Naujai atidarytame gražiame "Beekman" teatre (2 ave. ir 66 g.), pačiam moderniausiame ir patogiausiam visam New Yorko, rodomas tikrai įdomus ir vertingas italų gamybos filmas "Never take no for an answer." Kaip pats teatras yra toli nuo neramios Times aikštės triukšmo, taip ir jame rodomas filmas yra ramus ir pilnas jausmų šilumos bei paprastumo. Jokio nervų dirginimo, jokių didelių pergyvenimų — tik kažkokia maloni nostalgija bus išsinešta iš šio filmo. Veiksmas vyksta Italijoje — Asyziuje ir Romoje. Pagrindinis veikėjas — mažas berniukas Peppini (jo rolę nuostabiai vaidina mažas italukas Vittorio Mannunta) turi asilą. Kai vieną dieną jo asilas sušeraga, Peppini nori jį nuvesti prie šv. Pranciškaus grabo, kad šventasis padarytų stebuklą. Žinoma jau neleidžiama. Bet Peppini nepripažįsta atsakymo "ne", važiuoja į Romą, po didelių pastangų prieina prie paties popiežiaus ir gauna leidimą. Atkreiptinas dėmesys į meniškai puikų filmo fotografiją. Daug scenų filmuota Vatikano meno galerijose.

Atominiis miestais (Atomic City) yra visai kitokios nuotainios filmas: ten žiūrovas, norėdamas ramiai išlaikyti savo kėdėje, turi gerokai įtempti nervus ir pasijaudinti. Atominiis miestais filmuotas Meksikos pasienyje esančiame atominių tyrinėjimų mieste Los Alamos.

Pagal pereitą susirinkime padarytą rekomendaciją, siame susirinkime reikės nubalsuoti kai kurias įstatų pataisas, taigi labai yra svarbu visiems nariams susirinkime dalyvauti.

J. P. M.

Svetimos valstybės šnipai pagrobia vieno inžinieriaus sūnų ir už jo grąžinimą reikalauja atominių paslapčių išdavimo. Išskyla klausimas — kas svarbiau: patikėta paslaptis, ar sūnaus gyvybė. Inžinierius bando šnipus apgauti, bet nepasiseka. Į visą istoriją neišvengiamai įsimašo FBI, žinoma, šnipai surandami kalnų tarplėliuose, o pagrobta šnipas paskutinėmis akimirkomis išgelbstimas. Filmas surežisuotas tikrai puikiai, ir į jį įdomu žiūrėti. Vaidyba gera. Nors nė vieno artisto nėra garsaus savo vardu, bet visi vaidina neblogiau už tuos vadinamus didžiulius. Ypatingai gražiai vaidina mažas berniukas (ir vėl!) Lee Aaker. Filmas rodomas Mayfair kinoteatre. 7 ave. ir 47 g. j

Deil. M. Dobužinskis,

kaip dekoratorius dirbęs New Yorko Metropolitan ir City Center Cperose, šiomis dienomis išvyko į Europą, kur pieš dekoracijas ir postiumus Paryžiaus baletui. Numatoma, kad dailininkas tenai užtruks apie vienerius metus.

Operetės Choras

prieš vasaros sezoną šį šeštadienį ruošia savo nariams susirinkimą su dainomis ir vaišėmis. Susirinkimas įvyks Piličių Klube.

PIRMOJI LIETUVIŲ DIENA, rengiama Tėvų Pranciškonų DARBININKO naudai, įvyks 1952 m. gegužės 30 dieną, **Lietuvių Laisvės parke, Linden, N. J.**

Idomi programa, gardūs valgiai ir gėrimai. Jaukiai praleisti laiką. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti N. J. Lietuvių Dienoje.

Angelių Karalienės par. šv. Vardo vyrų draugija gegužės 11 d. per 8 val. mišias bendrai ėjo prie šv. Komunijos, o po pamaldų turėjo mėnesinį susirinkimą. S. K. Lukas pranešė, kad šiemet Brooklyn'o vyskupijos šv. Vardo vyrų draugijos paradas įvyks gegužės 25 d., 2-30 val. p.p. Paradas prasidės nuo Pacific Street, eis Bedford Ave. iki Ebbets Field, kur prie specialiai pastatyto altoriaus bus pamaldos. Parade bus apie 70 orkestrų. Visi draugijos nariai prašomi dalyvauti.

Kitas susirinkimas bus birželio 8 d. 9 val. ryto.

L. Kat. Darbininkų klubo

narių susirinkimas įvyko gegužės 10 d. "Darbininko" patalpose. Kalbėjo J. Žerolis, išd. P. Montvila padarė kasos apyskaitą už keturis š. m. mėnesius. Klubas nutarė Lietuvių Dienoje, liepos 6 d., Dexter Parke, turėti savo stalą ir prisidėti prie dienos organizavimo.

Išrašė nauji nariai: V. Vaitiekūnas, O. Benikas, M. Gaileckienė, N. Šašienė ir K. Bakšienė.

Aušros Vartų parapijos bažnyčioje gegužės 18 d. per visas pamaldas misionierius sakys pamokslus ir rinks aukas mišijų reikalam.

Parapijos vakariene nukelta į rudinį.

Mergaitės atostogauti

Prie Stony Brook Lodge, garsios lietuviškumo vasarvietės, šiemet paskirtos patalpos mergaitėms vasaroti. Suinteresuoti tėvai prašomi rašyti Pr. Lapienį tuojau, nes galės būti priimtas tik labai ribotas mergaičių skaičius. Adresuokite: **Mrs. Lapė, Stony Brook, Long Island.**

Prof. J. Brazaitis

gegužės 8 ir 9 dienomis lankėsi Washington'e pas Lietuvos ministrą P. Žadeikį, kur kalbėjosi aktualiais Lietuvos laisvinimo reikalais.

J. Audėnas,

lietuvių patariamosios grupės narys "Free Europe", kalbės šio šeštadienio J. Ginkaus radijo programoje. Taipgi bus pertransliuota pasikalbėjimas su prel. J. Balkūnu apie Amerikos Lietuvių Bendruomenę. Pastarasis šiuo metu vieši Europoje.

Inž. Pov. Labanauskas,

"Voice of America" tarnautojas, įrašė į plokšteles New Yorko lietuviams kalbėjusiu trijų žvejų kalbas. Jų kalbos dalimis bus perduotos į Lietuvą, kad jie tikrai žinotų, jog žvejai pasiekė šią šalį ir kalba čia apie jų vargą tėvynėje.

Pr. Lapienį, kuri savo vasarvietės Stony Brook Lodge oficialų atidarymą skelbia gegužės 31 d., prašo jau dabar rezervuoti dienas įvairiems vasaros pobuvims bei piknikams ir kambarius atostogoms. Suinteresuoti rašykite **Mrs. Lapė, Stony Brook, N. Y.**

A. + A.

Mirė

Vytautas Barzdaitis, iš Meadville, Pa., mirė gegužės 12 d. Kūnas buvo parvežtas į New Yorką. Laidotuvės įvyks šeštadienį, geg. 17 d., iš Šalinsko koplyčios. Apreiškimo parap. bažnyčioje mišios 10 val. Paliko žmoną Magdalėną, du sūnus — Jurgį ir Robertą ir seserį Marijoną Mačienę. Bus palaidotas šv. Jono kapinėse.

Jonas Karmila, 64 metų, mirė gegužės 10 dieną, palaidotas gegužės 13 dieną, iš A. reišimo parap. bažnyčios šv. Jono kapinėse.

BOSTONO ŽINIOS

Gražus motinų pagerbimas įvyko parapijos salėje gegužės 11 d. Po šv. mišių ir bendros komunijos salėje įvyko bendri pusryčiai, surengti šv. Vardo dr. jos, Moterų Sodalijos ir kitų parapijos dr. — jų. Parapijos vaikūčiai a.liko gražią programą.

Pirmoji vaikų Komunija įvyks sekmadienį, geg. 18 d., 9 val. ryto.

Putnam lietuvių seselių parengimas

gegužės 11 d. pasisekė labai gerai. Tą dieną bažnyčioje pamaldas laikė seselių kapelionas kun. St. Yla. Jis taip pat pasakė dienių pritaikintą gražią pamokslą. Po pamaldų seselės prie bažnyčios durų rinko savo statomai koplyčiai aukų.

3 val. p.p. salėje po bažnyčią įvyko labai graži programa, kurią atidarė seselių rėmėjų skyriaus pirm. šimkienė, pakviesdama vadovauti programai dr. J. Leimoną. Vietos kleb. kun. Pr. Virmauskis pasakė širdingą žodį, Danutė Vebeliūnaitė pasakė savo sukurto eilėraštį motinai. Mergaitės atliko plastikos numerį, pavadintą "O, Lietuva, motinėle."

Kun. St. Yla nuotaikingai pasakojo apie Nek. Prasidėjimo seselių kongregaciją, jos praeitį nudirbtus ir dabar dirbamus darbus. Mergaitės dar padainavo keletą dainelių ir paško keletą šokių, iš kurių ypatingo pasisekimo sulaukė K. Marijošienės naujai sukurtais ir išmokytais šokiais "Audėjėle", kuri šokėjos turėjo kartoti. Savo eilėraščių pasakė D. Kriaučiūnaitė, pranešinėdusi mergaičių aliekamą programą. Pabaigoje žodį pasakė Sesuo Augusta, išreiškėdama padėką visiems rėmėjams. Seselė kvietė į rėmėjų seimą Putnam geg. 18 d. ir į liet. susitarimo dieną liepos 27 d. Mergaičių stovyklą prasidės birželio 29 d. seselės pabrėžė, kad kongregacija vienu savo pagrindiniu uždaviniu laiko grįžimą į Lietuvą ir veiklą tarp lietuvių ir tarp rusų. Užtat kongregacijai svarbu gauti kuo daugiau naujų kandidatų į vienuolyną, kurios būtų parengtos būsimoms misijoms.

Visi dalyviai skirstėsi tikrai sužavėti seselių darbu. Programos pradžioje buvo pademonstruotas filmas iš seselių laikomo vaikų lopšelio Toronto, Kanadoj, kur vadovauja seselė M. Apolinara.

75 metų telefonui. Lygiai prieš 75 metus, 1877 m. gegužės mėn., Bostono laikraščiuose buvo atspausdintas pranešimas, kad Aleksandras Graham Bell užpatentavo Amerikoj ir Anglijoj telefono aparato išradimą.

Lietuvos Vyčiai

Gegužės 23 d. 9 v. v. New Yorko ir New Jersey apskr. vyčių suvažiavimo proga, rengia šokių didžiojo Newyorcker viešbučio salėje. Į šokių kviečiamas visais lietuviškais jaunimais. Įžanga: \$1.80 (su taksum). Šokiama groja Joe Thomas ir jo orkestras.

Norintieji užsisakyti stalus ir visais kitais reikalais prašomi kreiptis į komiteto pirm. Larry Janonis, tel. MOThaven 5-6424 vakarais, arba į Juozą Matušinską — Main 5-4300, dienos metu.

Trys lietuviai žvejai prie Amerikos Balso mikrofono su A. E. atstovu P. Labanausku ir oper. solist. V. Jonuškaite po jų pranešimų newyorckiečiams gegužės 11 d. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyn'e. Gegužės 18 d. 2 val. p.p. jie darys pranešimą masiniame lietuvių susirinkime So. Bostone High School auditorijoje.

Nuotr. M. Sutkevičius

dimą ir kad tuoj bus pradėta įrengti telefonai, kuriais bus galima susikalbėti ne toliau 20 mylių.

Šio jubilėjaus proga šiuo metu Bostone, Museum of Science, yra surengta telefonų paroda, kurioje galima pamatyti pirmutinį telefoną ir moderniausių mūsų laikų telefonų aparatų. Paroda gausiai lankoma.

Birutė Puzinaitė - Kaptanos, našlė su keturiais mažais vaikais (2-6m), kuri neseniai atvyko iš Austrijos, buvo sušelpa cukraus fabriko lietuvių darbininkų. Surinkta apie 45 dol. Aukotojų tarpe yra pora ir negrų.

The Pilot, Bostono arkivyskupijos savaitraštis, gegužės 9 d. įdėjo straipsnį, kuriame rašo, kad pernai laisvame pasauly esantieji lietuviai minėjo pirmojo Lietuvos karaliaus Mindaugo 700 metų krikšto jubilėjų ir 25 metų Lietuvos Bažnytinės Provincijos sukaktį, ta proga tremtyje esantieji Lietuvos vyskupai, susirinkę 1951 m. gegužės 13 d. Romoj, Lietuvių šv. Kazimiero Kolegijos koplyčioj, paukojo visame pasauly esančius lietuvius Nekalčiausiai Marijos širdžiai, sekanč šv. Marijos paraginimus padarytus 1917 m. Fatimoj. Šiemet gegužės 13 d. visi lietuviai meldžiasi už pasaulio taiką ir Lietuvos nepriklausomybę.

Boston Traveler, plačiai skaitomas dienraštis, beveik visą puslapį paskyrė aprašymui Kaz. Grubinskio, kuris dabar yra Korejoj ir neseniai paties diviziono generolo buvo apdovanojimo.

Boston Traveler, plačiai skaitomas dienraštis, beveik visą puslapį paskyrė aprašymui Kaz. Grubinskio, kuris dabar yra Korejoj ir neseniai paties diviziono generolo buvo apdovanojimo.

BROCKTON, MASS.

• **Lietuvos žvejai,** pernai pabėgę iš Lietuvos per Švediją, o dabar lankantieji lietuvių kolonijas Amerikoje, neaplenks ir Brocktono. Jie atvyks čia gegužės 17 d. (šeštadienį). Pranešimą padarys Winthrop mokyklos salėje (478 N. Main St.) 6 val. vakare. Visi, kas nori sužinoti naujausių žinių iš Lietuvos ir kaip bolševikai ją kankina, malonėkite atvykti ir paklausti. Įėjimas nemokamas.

• **Gegužinė procesija** kasmet šv. Roko parapijoje būna labai gausi ir iškilminga. Šiemet ji ruošiamas gegužės 18 d. (sekmadienį) 2 val. po pietų. Dalyvaus abu parapijos chorai, parapijos mokyklos mokiniai ir draugijos su savo vėliavomis. Prašoma taip pat visų parapijiečių gausiai dalyvauti. Procesija prasidės bažnyčioje ir eis gatvėmis.

• **Šv. Roko parapijos mokykla,** mokslo metus užbaigdama, kasmet surengia pačių mokinių vakaro programą. Ji būna įdomi ir patraukli. Šiemet mokykla tokiu mokinių vakarui ruošiasi labai intensyviai. Vakaras įvyks gegužės 25 d. (sekmadienį) mokyklos salėje po pietų. Bus vaidinimas, dainos, šokiai

ir juokai. Visus prašome tą dieną niekur kitur nevykti, bet dalyvauti savo mokyklos par rengime.

• **Moterų Sodalija** gegužės 29 d. (ketvirtadienį) parapijos salėje ruošia puip vakarą bažnyčios statybai paremti. Be to, birželio 5 d. (ketvirtadienį) vakare su Leonora Stiklienę (Bunker ave.) tam pačiam tikslui ruošiamas puip laimėjimų vakarėlis.

• **Nekalto Prasidėjimo Moterų Draugija** gegužės 24 d. (šeštadienį) ruošia skanią ir įvairią vakariene, kurios pelnas skiriamas bažnyčiai statyti. Bilietus (tikietus) galima jau dabar gauti pas Draugijos naries.

• **Kun. Pr. Strakauskas,** šv. Roko parap. klebonas, atlieka rekolekcijas Bostone, kunigų seminarijoje. Jį pavaduoja vikaras kun. S. Saulėnas, kuris taip pat labai daug dirba su šv. Vardo draugija ir vyčiais.

• **Pamaldos už Lietuvą,** prašant greitesnio jos išlaisvinimo. Šv. Roko bažnyčioje buvo atlaikytos gegužės 13 d. (antradienį). Iš ryto buvo giedotinės mišios, užprašytos Maldos A. pašalavimo Draugijos, vakare gegužinės pamaldos.

T.

VISI KVIEČIAMI Į BALETO OPEROS KONCERTĄ

BALETO- OPEROS

KONCERTAS

SEKMADIENI, GEGUŽĖS MĖN. 18 D. 3 VAL. P.P.
Capitol viešbučio didžiojo salėje, 51 St. ir 8th Avenue, New York City, N. Y.

Programoje dalyvaus:
ANTANINA DAMBRAUSKAITE, Kauno Valstybinės operos solistė, dainavusi Prachos, Vienoje ir kitose pasaulio didmiesčiuose įvairias operas ir dainas savo koncertus. Pirmą kartą dainuoja New York'e.
ALFONSAUS LIEPINS, baletas solistas, su dideliu pasisekimu koncertavęs Vakarų Europoje ir Amerikoje.
IPOLITAS NAURAGIS, Kauno Valstybinės operos solistas, pasižymėjęs savo koncertais Europoje ir Amerikoje.
ALDONA SLEPETYTE, prima balerina, New Yorko Operos Society baletas direktorė su V. Zinčausku pasirodymais koncertavusi Prachos, Vienoje, Madride, Vienoje, pirmą kartą pasirodys New York'e lietuviškai publikai.
Programa pveda dramos aktorius **VITALIS ŽUKAUSKAS.**
Akompagnuoja pianistas **ALERSAS MROZINSKAS.**
Bilietų kainos \$2.50, 2.00, 1.50, 1.00, 0.50.
Bilietų galima gauti "Darbininkas", "BALF", "Gebi", pas J. Ginką ir koncerto dieną prie įėjimo.
Pelnas skiriamas neturintiems studentams telpti.

Rengia Atk. Sėlpingo Fondas

LIETUVOS VYČIŲ
NEW YORKO IR NEW JERSEY APSKRITIS,
Penktadienį, gegužės 23 d.,

kviečia lietuvišką jaunimą į

SUVAŽIAVIMO ŠOKIUS

Newyorcker Hotel didžiojo (Grand Ballroom) salėje
Šokiams gros Joe Thomas orkestras.

Pradžia 9 val. vak. Įžanga \$1.80, įskaitant ir taksus.